

კანონთა და ბანაკებულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოსილისტური ფედერატიული საბჭოთა რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობისა.

1926 წლის
მაისის 20.

ა/კ. ცენტ. აღმას. კომიტ. საკანონმდებლო კომისიასთან არსებული კანონთა გამოქვეყნების განყოფილების მიერ გაცემი.

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

- მუხ. 620. სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღების რაოდენობის დაწესების შესახებ.
- „ 621. ქალ. ახალქალაქის მცხოვრებთათვის საგადასახადო შეღავათების მინიჭების შესახებ.
- „ 622. ბითუმად გასაყიდი ფართულეულობის ფასების წანამატის შესახებ.
- „ 623. საზაფხულო საძოვრებზე ნერბი-ცხვრის გადაზიდვის ადგილობრივი საშეღავათო ტარიფის შესახებ.
- „ 624. საკატასტროფო საქმეების განხილვის წესის შესახებ.
- „ 625. ა/კსფსრ ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას ავადმყოფების სამკურნალოდ გაგზავნის წესის შესახებ.
- „ 626. დროებითი შრომის უუნარობისათვის გასაცემი დახმარების მაქსიმალური რაოდენობის შესახებ.
- „ 627. საძოვრებზე ნერბი-ცხვრის გადაზიდვის საშეღავათო ტარიფის გავრცელების შესახებ კრავისა, ბატკნისა და ვერძი-ცხვრის გადაზიდვაზე.
- „ 628. მაზუთის ფასის შესახებ.
- „ 629. საშუალო სამედიცინო პერსონალის ზოგიერთი კატეგორიის სამუშაო დროის შესახებ
- „ 630. ზაქესში ექსკურსიისთვის საქსკურსიო ტარიფის დაწესების შესახებ.
- „ 631. გზათა-მშენებლობისათვის ხელისშემწყობ ღონისძიებათა შესახებ.
- „ 632. დებულება საფინანსო კონტროლის შესახებ.
- „ 633. საბნის საბითუმო-საგასაცემო ფასების შესახებ
- „ 634. მაზუთის ფასის შესახებ.
- „ 635. დაკარგული საცხოვრებელი დოკუმენტის განახლების შესახებ.
- „ 636. დებულება უცხოელთა საცხოვრებელი დოკუმენტის შესახებ.
- „ 637. საქონლის საექტიკეტო ფასების დაცვისათვის ზედამხედველობის გაწვევის შესახებ.
- „ 638. სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეკრვისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების შესახებ.
- „ 639. სამომხმარებლო კოოპერატიული ორგანიზაციების მიერ სოციალური დაზღვევისათვის შესატანი გადასახადის საშეღავათო ტარიფის შესახებ. (ა/კ. სახ. კომ. საბჭოს 1926 წ. თებერვლის II-ს დადგენ. შეფარდების წესი)
- „ 640. დებულება სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებათა და საწარმოთა და საჯარო ანგარიშგება-ვალდებულ შერეულ საზოგადოებათა საანგარიშო ნაწილის შესახებ.

- მუხ. 641. შირის ტრესტის ნაკეთობის საბითუმო და ცალობითი ფასების შესახებ.
 „ 642. პაპიროსის საბითუმო და ცალობითი ფასების შესახებ.
 „ 643. საუზნო, საღარიო და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და სოფლის საბჭო-
 ვების მოვალეობათა ფარგლის შესახებ ფოსტა-ტელეგრაფის კავშირგაბმულობის სფე-
 როში.
 „ 644. ბალანსების განიღვისა და მოგების განაწილების წესის შესახებ.
 „ 645. ა/კ. რკინის გზაზე საექსპურსიო ტარიფის დაწესების შესახებ.

დადგენილება აქსესრ-სახალხო კომისართა საბჭოსა და აქსესრ-სახალხო კომისართა საბჭოსი.

620. სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღების რაოდენობის დაწესების შესახებ.

ა/კ. ცენ. აღმ. კომიტეტისა და აქსესრ-სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღების რაოდენობის დაწესების შესახებ“ 1925 წ. იანვრის 5-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების (კან. კრ. 1925 წ. 1-ლი №-რი, მუხ. 326) გასაუქმებლად ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აქსესრ-სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

1. ყოველ მონადირეს, რომელსაც უფლება აქვს აქსესრ ტერიტორიაზე ინადიროს ცეცხლსროლი იარაღით ან სხვ. ნებადართული ხერხით, შეეწერება სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღები.

შენიშვნა. ის პირი, რომელიც სამონადირო გამოსაღებს გადაიხდის ა/კსესრ-ში შემავალ ერთ-ერთ რესპუბლიკაში ნადირობის მოწმობის მიღების დროს, განთავისუფლებულ იქნება ა/კ. ფედერაციის სხვა რესპუბლიკაში მოწმობის მიღებისათვის გამოსაღების გადახდისაგან და ამ გამოსაღების დანართისაგან, რაც ამა დადგენილების მე-4 მუხლშია გათვალისწინებული.

2. სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღების განაკვეთი დაწესდება შემდეგი რაოდენობით: სოფლად მცხოვრებისათვის, რომლისთვისაც ნადირობა არსებობის ხელისშემწყო წყაროა ან სპორტის საგანი, — 1 მან. წლიურად, ხოლო დანარჩენებისთვის, მუშების გარდა, — 3 მან. წლიურად. მუშისათვის გამოსაღების განაკვეთი დაწესდება ერთი მან. რაოდენობით წლიურად.

3. გამოსაღებს გადაახდევინებენ აქსესრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ორგანოები, ვიდრე გაცემულ იქნებოდეს ნადირობის მოწმობა, და შეიტანენ სახელმწიფოს შემოსავლად საშემოსავლო აღრიცხვის სათანადო პარაგრაფში.

4. ა/კსტსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს უფლება აქვთ დააწესონ ზოლმე ადგილობრივი ფინანსების დროებითი დებულებით დადგენილი სახელმწიფო სამონადირო გამოსაღების ზედნართი არა უმეტეს მე-2 მუხ. აღნიშნული განაკვეთის 50 %-სა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმ. კომიტეტის
თავმჯდომარე ალამალი-ოლი.

ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. მარტის 30. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1140 №-ში 1926 წ. აპრილის 2-ს.

დადგენილება ა/კ. ცან. აღმ. კომიტეტისა და ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

621. ქალ. ახალქალაქის მცხოვრებთათვის საგადასახადო შეღავათების მინიჭების შესახებ.

იმპერიალისტური ომის დროს დაზარალებული ქალ. ახალქალაქის აღსადგენად წარმოებული აღმშენებლობისათვის ხელისშეწყობის მიზნით ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმ. კომიტეტი და ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

1. განთავისუფლებულ იქნენ 1926-27 საბუჯეტო წლის დასაწყისიდან 1921 წლის თებერვლის 25-ს შემდეგ ახლად აგებული შენობების მფლობელნი შემდეგი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან;

ა) შენობების გადასახადისაგან;

ბ) მეეტლეობის სარეწავეისათვის გამოსაყენებელი ცხენებისა და სხვა ცხოველთა გადასახადისაგან;

გ) იმ სასყიდლის ზედნართისაგან, რასაც სანოტარო ორგანოები ახდენენ შენობათა და აღნაგობის უფლების გასხვისების აქტების ქმნისათვის;

დ) სამრეწველო ბაღებისა და ბოსტნების გადასახადისაგან;

ე) ოთხფეხი საქონლის გადასახადისაგან.

ვ) დამატებითი რენტისაგან;

ზ) სახელმწიფო სასარეწაო და საშემოსავლო გადასახადის ზედნართისაგან;

2. 1-ლი მუხლის „ა“, „ბ“, „გ“ და „ზ“ პუნქტ. ჩამოთვლილი გამოსაღებისა და გადასახადისაგან განთავისუფლების ვადად დაწესებულ იქნეს 10 წელიწადი, ხოლო დანარჩენ მუხლებში ჩამოთვლილ გადასახადისა და გამოსაღებისაგან განთავისუფლების ვადა—5 წელიწადი.

ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომ. თავმჯდომარე ალამალი-ოღლი.

ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ა/კ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. მარტის 30. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1141 №-ში 1926 წ. აპრილის 3-ს.

დადგენილება № 1369 სსსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა.

1926 წ. მარტის 25.

(მოწესრიგების სამმართველო)

622. ბითუმად გასაყიდი ფართლეულობის ფასების წანამატის შესახებ.

ა/კ. ცენ. აღმ. კომიტეტის მიერ „ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების შესახებ“ 1924 წ. ივნისის 26 თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ. „გ“ პუნქტის თანახმად—ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1925 წლის მაისის 13-ს თარიღისა და 41 №-რის, დადგენილების გასაუქმებლად და 1925 წ. იანვრის 5-ს თარიღისა და 23 №-რის დადგენილების 1-ლი პარაგრაფის შესაცვლელად, ადგენს:

I. საფეიქრო ნაკეთობის საბითუმო გაყიდვა ყველა იმ სახელმწიფო ორგანოსა და კოოპერატიული შენაერთის ტფილისისა, ბაქოს და განჯის საწყობებში, რომელიც ფართლეულობას ბითუმად გასცემს ხოლმე, უნდა სწარმოებდეს სათანადო ტრესტების მომქმედი პრეისკურანტების ფასებზე შემდეგი რაოდენობის წანამატით:

ა) სახელმწიფო ვაჭრობისა და კოოპერაციისათვის:

	ბაქო	განჯა	ტფილისი
ბამბისა	11,75 ⁰ / ₁₀₀	11,75 ⁰ / ₁₀₀	11,75 ⁰ / ₁₀₀
მსხვილი მატყლისა, შინელის რუხი მაუდი, ბაიკა, კურზა, ბობრიკი	8,5 ⁰ / ₁₀₀	9 ⁰ / ₁₀₀	9 ⁰ / ₁₀₀

	ბაქო	განჯა	ტფილისი
წმინდა მაუდი, მოსკოვ. მაუდი, ლენინგრ. საფ. ტრ.	6,5 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀
საკამეოლო	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀
სელისა კრასოვსკ. ფაბრიკ.	7 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀	7 ⁰ / ₀
სელისა სხვა ფაბრიკ.	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀	6 ⁰ / ₀

ბ) კერძოთათვის:

	ბაქო	განჯა	ტფილისი
ბამბისა	13,25 ⁰ / ₀	13,25 ⁰ / ₀	13,25 ⁰ / ₀
მსხვილი მატყლისა, შინელის რუხი მაუდი, ბაიკა, კურზა, ბობრიკი	10 ⁰ / ₀	10,5 ⁰ / ₀	10,5 ⁰ / ₀
წმინდა მაუდი, მოსკოვ. მაუდი, ლენინგრ. საფ. ტრ.	8 ⁰ / ₀	8,5 ⁰ / ₀	8,5 ⁰ / ₀
საკამეოლო	7,5 ⁰ / ₀	7,5 ⁰ / ₀	7,5 ⁰ / ₀
სელისა კრასოვსკის ფაბრ.	8,5 ⁰ / ₀	8,5 ⁰ / ₀	8,5 ⁰ / ₀
სელისა სხვა ფაბრ.	7,5 ⁰ / ₀	7,5 ⁰ / ₀	7,5 ⁰ / ₀

II. 1925 წლის იანვრის 5-ს თარიღისა და 23 №-რის ზემოაღნიშნული დადგენილების მე-2, 3 და 4 პარაგრაფები ძალაში დარჩეს.

III. შინა-ვაჭრობის რწმუნებულმა ა/კსფსრ-ში შემავალ სათანადო რესპუბლიკაში თვალყური უნდა ადევნოს ამა დადგენილების სისწორით შესრულებას.

IV. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ.

V. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

ა/კ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარი **ერქომაიშვილი**.

მოწესრიგების სამმართველოს უფროსი **ნოვიკოვი**.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1141 №-ში 1926 წ. აპრილის 3-ს.

დადგენილება ა.კ. რ.კ. გ. გაგეუგასთან არსებული საუნუებათაშორისო სატარიზო თათბირისა.

1926 წ. აპრილის 1.

(განმკ. სხდ. № 16—6)

623. საზაფხულო საძოვრებზე ნერბი-ცხვრის გადაზიდვის ადგილობრივი საშელავათო ტარიფის დაწესების შესახებ.

საზაფხულო საძოვარზე გასარეკ ნერბი-ცხვრის ვაგონობით გადაზიდვისათვის (სსრკ რ.კ. გ. ტარიფ. კრებ. მე-11 ნაწ., მე-10 პოზ., ტვ. 34) სადგ. ქიურდამირი-

დან სად. აქსტაფასა და ფოილომდე დაწესებულ იქნეს ნორმალურ ტარიფზე 25 პრ-თ. შემცირებული საშეღავათო ტარიფი ვადით 1926 წ. მაისის 1-დღე.
ტარიფი ესე შემოღებულ იქნეს ტელეგრაფით.

ა/კ. რკ. გზ. განგეობასთან არს. სუწყებათაშორისო სატარიფო
თათ. თავმჯდომარის მოადგილე ფიცხელაური.

სატარიფო თათბირის საქმეთა მმართველი შახბუღალავი.

ეკონომისტი ვერდერევსკი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1142 №-ში 1926 წ. აპრილის 4-ს.

განმარტება № 2 აკ შრომის სახალხო კომისარიატისა.

1926 წ. აპრილის 3.

624. საკატასტროფო საქმეთა განხილვის წესის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წ. მარტის 15-ს დადგენილების („ა/კსფსრ შრომის კანონმდ. ვესტნიკი“-ს 1926 წ. მე-5 №-რი) შესასრულებლად—ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატი განმარტავს, რომ ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1925 წ. სექტემბრის 14-ს დადგენილებით („ა/კსფსრ შრომის კანონმდ. ვესტნიკი“-ს 1925 წ. მე-17 №-რი) საქმე რკინის გზაზე მოძრაობის დროს მომხდარი ამა თუ იმ შემთხვევის შესახებ, რამაც გამოიწვია სამოძრაო შედგენილობისა და გზის გაფუჭება, ან გზის მომუშავეთა თუ მგზავრთა დაზავება, რკინის გზის აგენტების დანაშაულის განსაზღვრა და მათთვის გადასახდელის დადგენა, გამოყოფილია შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისიების გამგებლობიდან და განხილულ უნდა იქნეს სასამართლო წესით ან განსაკუთრებული წესისამებრ, რაც გათვალისწინებულია ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წ. სექტემბრის 14-ს (ზემოაღნიშნულ) დადგენილებაში. ამის გამო, შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისიის მიერ ასეთი კატეგორიის საქმის განხილვა, თუნდაც იგი დაკავშირებულ იყოს აგენტის სამსახურიდან დათხოვნასთან, შეუსაბამოა და შემფასებელ-საკონფლიქტო კომისიის ასეთი დადგენილება, უკეთეს იგი გამოაშკარავდა, გაუქმებულ უნდა იქნეს შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოს მიერ, ზედამხედველობის წესისამებრ.

ამას გარდა, უკეთეს საქმე კატასტროფისა და სხვა შემთხვევის შესახებ წარმართულია არა-სასამართლო წესით, ა/კ შრომის სახალხო კომისარიატის 1925 წ. იანვრის 16-ს განმარტება „47 მუხლის „ე“ პუნქტის შეფარდების წესის შესახებ“ არ შეიძლება შეფარდებულ იქნეს.

გადასახდელი არა-სასამართლო წესით წარმართული საქმის გამო—კატა-სტროფის შესახებ—დადებულ უნდა იქნეს გზის ადმინისტრაციის მიერ (გზათა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულისა და რკ. გზის გამგეობის თავმჯდომარის სახით), უკეთუ რკ. გზის სამმართველოსთან არსებული სარკინისგზო შემოვევების განმხილველი კომისიის გადაწყვეტილება ერთნმივი იქნება. იმ აგენტს, რომელიც უქმყოფილოა დადებული გადასახდელისა, შეუძლიან განასაჩივროს შემდგომი განსაჩივრების წესით მისთვის შეფარებული გადასახდელი პარიტეტულ კომისიაში, რომელშიაც შედიან რკ. გზ. პროფ. კაეშირთა საბჭოს და გზათა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის წარმომადგენელი. უკეთუ აგენტი კმაყოფილი არ იქნება კომისიის გადაწყვეტილებისა ან კომისიამ შეთანხმებას ვერ მიაღწია, საკითხი, ა/კ. რკ. გზ. შრომის უფროსი ინსპექტორის მეშვეობით, გადაიტანება ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატში, რომელიც დაადგენს საბოლოო გადაწყვეტილებას.

ა/კ. შრომის სახალხო კომისრის

მოადგილე იაშვილი.

სტაროიფო-საკონფლ. განყ. გამგის მოადგ. თუმანოვი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1144 №-ში 1926 წ. აპრილის 7-ს.

სიკრპულიარი № 1 სოციალური დაზღვევის მთავარ-სამმართველოში.

1926 წ. მარტის 16.

625. ა/კსფსრ ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას ავადმყოფების სამკურნალოდ გაგზავნის წესის შესახებ.

აზერბაიჯანისა, საქართველოს და სომხეთის შრომის სახალხო კომისარი-ატებს.

სოციალური დაზღვევის სამმართველოსათვის.

ამ უკანასკნელ ხანს ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატის სოციალური დაზღვევის მთავარ-სამმართველოში ა/კსფსრ შემავალ სხვა-და სხვა რესპუბლიკიდან მოდიან ავადმყოფები ტფილისში სამკურნალოდ, რისთვისაც დაცული არ არის ხოლმე ამიერკავკასიის სოციალური დაზღვევის საბჭოს 1925 წლის დეკემბრის 18-ს თარიღისა და მე-4 №-რის დადგენილება „ა/კსფსრ ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას ავადმყოფების სამკურნალოდ გაგზავნის წესის შესახებ“. ავადმყოფი გამოცხადდება ხოლმე არა მარტო თავისი საკუთარი სურვილით, არამედ ხშირად იგი გამოგზავნილია ხოლმე დამზღვევი ორგანოების მიერ და ამასთანავე ეს ორგანოები სხვა-და-სხვა-გვარად გზას უქცევენ ზემოაღნიშნულ დადგენილებას: ჰგზავნიან უკურნებელ ავადმყოფს, თანაც მოწმობას აძლევენ—ეს ავადმყოფი ჩვე-

ნი დამზღვევი სალაროს მონაწილეა, ტფილისში მიდის და მას უფლება აქვს მიიღოს უფასოდ სამკურნალო დახმარებაო; სხვა დამზღვევი ორგანოები-კი აძლევენ ავადმყოფს ბიულეტენს, რომელშიაც აღნიშნავენ დიაგნოზს და იმას, რომ მისთვის საჭიროა სპეციალური მკურნალობა, თანაც დაურთავენ—უფლება აქვს გამგზავრებისა და სხვ. რამ ამისთ.

ასეთ ავადმყოფთა უმეტესობამ არ იცის სათანადო წესი ავადმყოფთა წარმართვისა და ამის გამო ისინი ხშირად ტფილისის დამზღვევ ორგანოებს გასაქირში აყენებენ, მით უფრო, რომ ტფილისის სამკურნალო დაწესებულებანი, მეტისმეტად დატვირთულნი არიან, ავადმყოფების მიღება არ შეუძლიანთ და უკანასკნელნი იძულებულნი ხდებიან უკან დაბრუნდნენ, რისთვისაც ხშირად მოითხოვენ ხოლმე საცხოვრებელ და გზის ფულს.

აქ. შრომის სახალხო კომისარიატის სოციალური დაზღვევის მთავარ-სამმართველოს ასეთი ვითარება საქმისა შეუსაბამოდ მიაჩნია და წინადადებას გაძლევთ განუმარტოთ ყველა თქვენს ქვემდებარე დამზღვევ ორგანოს, რომ მათ უკლებლივ უნდა შეასრულონ ყველა ფორმალური მხარე ავადმყოფთა წარმართვისა, რაც აღნიშნულია 1925 წ. დეკემბრის 18-ს თარიღისა და მე-4 №-რის დადგენილებაში, და რომ ამიერიდან ასეთი გზის აქცევა ამა დადგენილებისათვის გამოიწვევს იმას, რომ ყველა ავადმყოფი, რომელიც-კი გარეშე აღნიშნული დადგენილების შესრულებისა, სპეციალური მკურნალობისათვის იქნება გამოგზავნილი, დაუყოვნებლივ უკანვე იქნება დაბრუნებული. ამასთანავე აქ. შრომის სახალხო კომისარიატის სოციალური დაზღვევის მთავარ-სამმართველო არავითარ პასუხისმგებლობას არა კისრულობს იმისათვის, რაც მოჰყვება ზემოხსენებული დადგენილების შეუსრულებლობას.

აქ. შრომის სახალხო კომისარიატის

სოც. დაზღ. მთავარ-სამმართველოს უფროსი იაშვილი.

ექიმი-კონსულტანტი გოლდმანი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1144 №-ში 1926 წ. აპრილის 7-ს.

დადგენილება № 19 აზიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარიატისა

1926 წ. აპრილის 2.

626. დროებითი შრომის უუნარობისათვის გასაცემი დახმარების მაქსიმალური რაოდენობის შესახებ.

ამიერკავკასიის შრომის სახალხო კომისარიატი ადგენს:

1. შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ ამიერკავკასიის ფედერაციის ტერიტორიაზე სსრკ შრომის სახალხო კომისარიატის 1926 წ. მარტის 25-ს თარიღისა

და 76|609 №-რის დადგენილება „დროებითი შრომის უუნარიობსათვის გასაცემი დახმარების მასქიმალური რაოდენობის შესახებ“.

2. ამა დადგენილების სამოქმედოდ შემოღებისათანავე გაუქმებულია ყველა წინანდელი დადგენილება, რაც ამა დადგენილებას ეწინააღმდეგება.

ა/კ. შრ. სახ. კომისარი და ა/კ. შრ. სახ. კომ. სოციალური დაზღვევის მთავარ-სამმართველოს უფროსი ა. იაშვილი.

საერთო საორგანიზაციო განყ. გამგე ნახუიდაშვილი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1144 №-ში 1926 წ. აპრილის 7-ს.

დადგენილება აკ. რკ. გზ. გაგვეობასთან არსებული საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირისა.

1926 წ. აპრილის 6

(განმკარგ. სხდ. № 19(6))

627. საძოვრებზე ნერბი-ცხვრის გადაზიდვის საშეღავათო ტარიფის გავრცელების შესახებ კრავისა, ბატკნისა და ვერძი-ცხვრის გადაზიდვაზე.

ა/კ. რკ. გზ. გამგეობასთან არსებული საუწყებათაშორისო სატარიფო თათბირის 1926 წ. აპრილის 1-ლის თარიღის დადგენილებით (განმკ. სხდ. № 16(6)) საზაფხულო საძოვრებზე გასარეკი ნერბი-ცხვრის სადგ. ქიურდაშირიდან სადგ. აქსტაფასა და ფოილომდე გადაზიდვისათვის (სსრკ რკ. გზ. ტარიფ. კრებ. მე-II ნაწ., მე-10 პოზ., ტვირთი 34) დაწესებული, და ვაზ. „ზარია ვოსტოკა“-ს აწ. აპრილის 4-ს თარიღის 1142 №-ში გამოქვეყნებული, ნორმალურ ტარიფზე 25 პროცენტით შემცირებული საშეღავათო ტარიფი გავრცელებულ იქნეს აგრეთვე ვერძი-ცხვრისა (სსრკ რკ. გზ. ტარიფ. კრებ. მე-6 პოზ., ტვ. 34), კრავისა (სსრკ რკ. გზ. ტარიფ. კრებ. მე-II ნაწ., მე-11 პოზიც., ტვ. 34) და ბატკანის (იმევე ჯგუფის მე-7 პოზ.) გადაზიდვაზე.

ა/კ. რკ. გზ. გამგ. არს. საუწყ. სატ. თათბირის თავმჯდომარის მოადგილე და ა/კ. რკ. გზ. გამგეობის წევრი ფიცხელაური.

სატარიფო თათბ. საქმ. მმართველი შახბუღალავი.

ეკონომისტი ვერდერეცკი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1144 №-ში 1926 წ. აპრილის 7-ს.

დადგენილება № 1470 აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიისათვის.

(მოწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. მარტის 1.

628. მაჭუთის ფასის შესახებ.

ამიერკავასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიისათვის დროებითი დებულების შესახებ“ 1924 წ. ივნისის 26 თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ. „გ“ პუნ. თანახმად აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიისათვის, თავისი, 1924 წ. დეკემბრის 15-ს თარიღისა და 22 №-რის, დადგენილების გასაუქმებლად, ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საბითუმო საგასაცემო ფასები საქართველოს სსრ სმუს-ის სათბობი მასალის განყ. მაჭუთზე:

ა) ფრანკო—სათბობი მასალის განყ. საწყობი:

ტფილისში და ნავთლულში	66 კაპ.	ერთ ფუთზე
ქუთაისში	77 კაპ.	„ „
ბათუმში	79,5 კაპ.	„ „

ბ) ფრანკო—ციხტერნა:

სადგ. ტფილისი და ნავთლული	64 კაპ.	„ „
„ ავჭალა	66,5 კაპ.	„ „
„ ქსანი	68 კაპ.	„ „
„ გომი	71,5 კაპ.	„ „
„ ბორჯომი	72 კაპ.	„ „
„ წნორის-წყალი	72 კაპ.	„ „
„ თელავი	72,5 კაპ.	„ „
„ ქუთაისი	73,5 კაპ.	„ „
„ სამტრედია	73,5 კაპ.	„ „
„ ტყიბულა	74 კაპ.	„ „
„ ფოთი-პორტი	74,5 კაპ.	„ „
„ ჭიათურა	75,5 კაპ.	„ „

2. დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საბითუმო-საგასაცემო ფასები სომხეთის სსრ სმუს-ის ნავთზე;

ა) ფრანკო-ციხტერნა სადგ. ერივანი—71,5 კაპ. ერთ ფუთზე;

ბ) ფრანკო-სომხეთის სსრ სმუს-ის საწყობი და ერივანი—73,5 კაპ. ერთ ფუთზე.

3. დაევალოს აკსფსრ შინა ვაჭრობის სახალხო კომისარიისათვის რწმუნებულს სომხეთის სსრ-ში დააწესოს სომხეთის სსრ ტერიტორიისათვის მაჭუთის შემდგომი უკიდურესი საბითუმო-საგასაცემო ფასები.

4. დაველოს აქსფერ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს აზერბაიჯანის სსრ-ში დააწესოს აზერბაიჯანის სსრ ტერიტორიისათვის მაზუთის უკიდურესი საბითუმო-საგაცემო ფასები.

5. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულმა აქსფერ-ში შემაველი თვითულ რესპუბლიკაში უნდა იქონიოს მეთვალყურება ამა დადგენილების სისწორით აღსრულებისათვის

6. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინა-ვაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

7. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

აქ. შინა-ვაჭრობის სახალხო
კომისარი ერქომაიშვილი.

მოწესრიგების სამმართველოს უფროსი ნოვიკოვი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1145 №-ში 1926 წ. აპრილის 8-ს.

დადგენილება № 20 აკ. შრომის სახალხო კომისარიატისა.

1926 წ. აპრილის 1-ს.

629. საშუალო სამედიცინო პერსონალის ზოგიერთი კატეგორიის სამუშაო დროის შესახებ.

აქ. შრომის სახალხო კომისარიატის მიერ 1923 წ. აპრილის 18-ს დამტკიცებულ „სამკურნალო სასანიტარო და სავეტერინარო საქმის დაწესებულების სამუშაო დროის დებულების“ (აკსფერ შრომის მომქ. კანონმდ. კრებ., 1926 წ. გამოც., მუხ. 280) 1-ლი მუხლის შესაცვლელად აკ. შრომის სახალხო კომისარიატი ადგენს:

1. ყველა იმ პირისათვის, რომელიც საშუალო სამედიცინო პერსონალის მოვალეობას ასრულებს (მოწყალეების და, ფერშალი, ფარმაცევტი და სხვ.), იმის მიუხედავად, თუ რა სამედიცინო წოდებისაა, ნორმ არული სამუშაო დღე არ უნდა აღემატებოდეს რვა საათს, უკეთეს იგი მუშაობს შემდეგ დაწესებულებაში:

ა) ქრონიკული ავადმყოფობით შეპყრობილთა სამკურნალოში;

ბ) პირველი დახმარების პუნქტზე საწარმოსა, დაწესებულებაზე და ტრანსპორტში;

გ) სასწრაფო დახმარების სადგურსა და პუნქტზე და ავადმყოფთა გადაზიდვის საქმეში;

დ) ლაბორატორიასა და ინსტიტუტში—პრიკარატორებისა და იმ პირთათვის, ვინც ტენიკურ სალაბორატორიო სამუშაოს ასრულებს;

- ე) ბაგაში;
- ვ) საბავშვო სარძეო სამზარეულოში;
- ზ) ჩვილთა სახლში;
- თ) დედისა და ბავშვის სახლში;
- ი) ბავშვთა სახლში;
- კ) ინვალიდთა სახლში;
- ლ) დასვენების სახლში;

მ) ისეთ ავადმყოფთა სანატორიუმში, რომელთაც არ სჭირდებათ წოლით ყოფნა ან მუღმივი, შეუწყვეტელი მოვლა.

შენიშვნა 1. დადგენილება ესე არ გავრცელდება იმ აფთიაქის მომუშავეზე, რომელიც მომსახურეობას უწევს სანატორიუმს ან დასვენების სახლს.

შენიშვნა 2. ამა თუ იმ რესპუბლიკის შრომის სალხთა კომისარიატი, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატთან და სამედიცინო-სასანიტარო მომუშავეთა კავშირის ცენტრალურ გამგეობასთან ერთად, დაადგენ იმ დაწესებულებათა სიას, რომლებზედაც გავრცელდება ამა მუხლის „ა“, „ბ“ და „ღ“ პუნქტები.

2. 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილი კატეგორიების მომუშავეთა სამუშაო დღე მათი სამუშაო ხასიათის მიხედვით და სათანადო დაწესებულებათა მოქმედებისა დროსთან შეთანხმებით, შეიძლება დანაწილდეს რამდენსამე პერიოდზე იმ ანგარიშით, რომ მუშაობა ორჯერზე მეტად არ იქნეს შეწყვეტილი დღეში და რომ თვითეული შეწყვეტის ხანგრძლიობა ორ საათს არ აღემატებოდეს; ამასთანავე, ამ შემთხვევაშიაც სამუშაო დროის საერთო ხანგრძლიობა არ უნდა აღემატებოდეს სამუშაო საათების ნორმალურ თვიურ რაოდენობას.

შენიშვნა. მუშაობის მოგვარება და შეწყვეტის ხანგრძლიობა დამყარებულ უნდა იქნეს შინა-განწესრიგებით.

3. იმ პირობა სამუშაო დრო, ვინც საშუალო სამედიცინო პერსონალის მოვალეობას ასრულებს ისეთ დაწესებულებაში, რომელიც აღნიშნული არ არის ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში, მოწესრიგდება „სამკურნალო-სასანიტარო საქმის დაწესებულების სამუშაო დროის“ დებულების 1-ლ მუხლისამებრ.

ა/კ. შრომის სახალხო კომისრის

მოადგილე ა. იაშვილი.

ა/კ. შრომის სახალხო კომისარიატის

შრომის დაცვის განყ. გამგის მაგიერ ნახყილოვი.

შეთანხმებულია: ა/კ. პროფ. კავშირთა საბჭო ე. შეფთელი.

გამოკვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1146 №-ში 1926 წ. აპრილის 9-ს.

დადგენილება ს.კ. რ. გ. გაგეომგასთან არსებული საუწყებთაშორისო სასარჩოვო თათბირისა.

1926 წ. აპრილის 13.

(განმკარგ. სხდ. № 21—6).

630. ზემო-ავეკალის ჰიდრო-ელექტრო-სადგურის დასათვარიელებლად საქართველოს რესპუბლიკის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს მიერ მოწყობილ ექსკურსიებისათვის საექსკურსიო ტარიფის დაწესების შესახებ.

ზემო-ავეკალის ჰიდრო-ელექტრო სადგურის დასათვარიელებლად საქართველოს რესპუბლიკის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს მიერ მოწყობილ ექსკურსიების სამგზავროდ ტფილისის სადგურიდან მცხეთის სადგურამდე—წინაუკმოდ—დაწესებულ იქნეს საექსკურსიო ტარიფო 20 კაპ. რაოდენობით იქ (ტფილისი—მცხეთა) წასვლისათვის და 20 კაპ. რაოდენობით უკან (მცხეთა—ტფილისის) დაბრუნებისათვის იმ პირობით, რომ თვითეულ ექსკურსიაში 500 კაცზე ნაკლები არ იყოს იმ სპეციალურ საექსკურსიო მატარებლით მიმოსვლისათვის, რომელიც ივლის ზაჩეს უქმე-დღეებში მიგარი სამგზავრო ვაგონების შედგენილობით.

საექსკურსიო ტარიფის შეფარდებისათვის საჭიროა წარდგენილ იქნეს გამგზავრებისა და მისვლის სადგურზე ექსკურსანტების სახელობითი სია, საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს მიერ შემოწმებული.

მიმოსვლა იწარმოებს, სამგზავრო ბილეთების ნაცვლად, სამგზავრო სისწრაფის დოკუმენტებით.

ტარიფი ესე სამოქმედ შემოღებულ იქნეს ტელეგრაფით და დაწესდეს 1926 წ. ოქტომბრის 1-დე.

საუწყებთაშორისო სატ. თათბ. თავმჯ. მაგიერ
ა/კ. რკ. გზების გამგეობის წევრი მაშელბეკოვი.

სატარიფო თათბირის საქმეთა მმართველი შახბუღალოვი.

ეკონომისტი ვერდერევსკი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1151 №-ში 1926 წ. აპრილის 15-ს.

დედგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს კომისართა საბჭოსთან.

631. გზათა-მშენებლობისათვის ხელისშემწყობ ღონისძიებათა შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. წინადადება მიეცეს აქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს დააწესონ რესპუბლიკანური ბიუჯეტის შედგენილობაში გზათა-მშენებლობის ხარჯი, რაც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს რესპუბლიკანური გზების გაყვანისა და შეკეთებისათვის, თანახმად არსებული წესისამებრ დამტკიცებული გეგმისა,

2. ნებადართულ იქნეს გზათა-მშენებლობისათვის საჭირო საშენი ხე-ტყის მიცემა რესპუბლიკანური და ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეებიდან (მუშაობის ადგილზე ახლო მდებარე ტყეებიდან) შემდეგი პირობით: ა) რესპუბლიკანური მნიშვნელობის გზებისთვის—სამორე სასყიდლის ნიხრის 50 პროც. დაკლებით და ბ) ადგილობრივი მნიშვნელობის გზებისთვის—სამორე სასყიდლის გადაუხდევივინებლად.

3. ხებადართულ იქნეს უსასყიდლოდ ამოღება ქვისა, ხრეშისა, ქვიშისა და თიხისა, როგორც გზების ახლო მდებარე რესპუბლიკანური და ადგილობრივი კარიერებიდან და რეზერვებიდან, ისე სხვა რაიონების საბადო ადგილებიდან.

4. სათანადო რესპუბლიკების ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ 1-სა და მე-2 მუხ. აღნიშნულ კანონების გამოცემისა და განკარგულების მოხდენის შემდეგ, მიენდოს აქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს, ა/კფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებთან და გზათა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულთან (ა/კფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან მუ.) შეთანხმებით, გამოსცეს ერთი თვის განმავლობაში ინსტრუქცია ამა დადგენილებაში აღნიშნული კანონების შეფარდებისათვის.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე **აღამალი-ოლღი.**

აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგ. **მ. ჭუხუჩიანი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი **ა. შავერდოვი.**

1926 წ. აპრილის 12. ტფილისი-სახალხე,

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1152 №-ში 1926 წ. აპრილის 16-ს.

დადგენილება აგიარკავკასიის სენატრალური აღმასრულებელი კომისარტისა და აქსტსრ სახალხო კომისარტისა საბჭოსისა და აქსტსრ სახალხო კომისარტისა საბჭოსისა.

632. საფინანსო კონტროლის დებულების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აქსტსრ სახალხო კომისარტისა საბჭო აღგენენ:

დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება საფინანსო კონტროლის შესახებ.

დებულება საფინანსო კონტროლის შესახებ.

1. ზოგადი დებულებანი.

1. საფინანსო კონტროლი არის აქსტსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა, აქსტსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატებისა და მათი რწმუნებულების (მოკავშირე და ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში) გამგებლობაში.

2. საფინანსო კონტროლის ორგანოებად არიან:

ა) აქსტსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საფინანსო-საკონტროლო სამმართველო და

ბ) აქსტსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატების საფინანსო-საკონტროლო განყოფილებანი, მათი ქვემდებარე საკონტროლო დაწესებულებანი მოკავშირე და ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში და სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა საკონტროლო ქვე-განყოფილებანი.

შენიშვნა. აქსტსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს უფლება აქვს, ფედერატიული მნიშვნელობის ბრუნვისა და ოპერაციების ხასიათის მიხედვით, ამ ბრუნვისა და ოპერაციების რევიზია აქსტსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების სათანადო საფინანსო-საკონტროლო ორგანოებს გადასცეს.

3. საფინანსო კონტროლი თვალყურს ადევნებს სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის სისწორით შესრულებას და ამ ბიუჯეტებზე მყოფი დაწესებულებების ფულად და მატერიალურ სახსართა მთლიანობას მით, რომ შეემოწმებს ხოლმე სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფ დაწესებულებათა და საწარმოთა ყველა ფულად და მატერიალურ ბრუნვას და აგრეთვე ბანკებისა და სამეურნეო ანგარიშზე მყოფ სხვა საწარმოთა და დაწესებულებათა ყველა ოპერაციას რაც სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტების ხარჯით იქნება წარმოებული.

4. აქსტსრ სახალხო კომისარტისა საბჭოს და უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს, აგრეთვე აქსტსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისარტისა საბჭოებისა და ეკონომიური თათბირების დადგენილებით საფინანსო კონტროლს შეი-

ძლება დაეკისროს ისეთი დაწესებულებებისა და საწარმოს ბრუნვის შემოწმება, რომელიც სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტზე არ იმყოფება.

5. საფინანსო კონტროლი:

ა) მოახდენს ფულადი და მატერიალური ფასეულობის შემოსავლისა, ხარჯისა და ბრუნვის შემდგომ შემოწმებას დავთრებისა და დოკუმენტების დედნების მიხედვით;

ბ) მოახდენს ფულადი და მატერიალური ფასეულობისა, ნაგებობისა, შენობისა და ყოველგვარ წარმოებითი და დამმზადებითი ოპერაციების ფაქტიურ რევიზიას;

გ) მოახდენს ყველა უწყების სალოაროების უეცარ შემოწმებას;

დ) მონაწილეობას მიიღებს საბიუჯეტო მუშაობაში სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის პროექტის შედგენისა და განხილვისათვის;

ე) თვალყურს ადევნებს სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის კრედიტების სისწორით განასიგნვებას და გადანაცვლებას;

ვ) შეადგენს საკავშირო და რესპუბლიკანური ბიუჯეტების შესრულების საბუხვალტრო და სარევიზიო ანგარიშს და აგრეთვე ადგილობრივი ბიუჯეტების შესრულების სარევიზიო ანგარიშს;

ზ) მიიღებს ღონისძიებას საბიუჯეტო და საანგარიშო დისციპლინის დასაცავად და აგრეთვე ანგარიშვალდებულ დაწესებულებისა და პირის არაკანონიერი მოქმედებით ხაზინისათვის მიყენებული ზარალის ასანახაუარებლად, თანახმად განსაკუთრებული დებულებისა;

თ) თვალყურს ადევნებს, რათა წესიერად იყოს დაყენებული ანგარიშვარმოებისა და ანგარიშვების საქმე სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფ ყველა დაწესებულებაში, რომელსაც ამ ბიუჯეტების მიხედვით გადაცემული აქვს თანხები,—ამ თანხების ბრუნვის ფარგალში.

ი) შეიმუშავებს საფინანსო კონტროლის სფეროში საკანონმდებლო პროექტებს.

6. რევიზიის მოხდენის დროს საფინანსო კონტროლმა უნდა განიხილოს, რამდენად კანონიერია, სწორია, მეურნეობრივად მიზანშეწონილია და ხელსაყრელია ყოველი შესამოწმებელი ბრუნვა და დარწმუნდეს, რომ უკლებლივ დატულია ის ფულადი და მატერიალური სახსარი, რაც ანგარიშვალდებულ ადგილისა და პირის ხელშია.

7. უკვეთუ რევიზიის დროს აღძრულ ამა თუ იმ საკითხის გამორკვევა წარდგენილი დამამტკიცებელი დოკუმენტებით შეუძლებელი იქნება, საფინანსო კონტროლს ნება აქვს:

ა) მოსთხოოს ანგარიშვალდებულ დაწესებულებასა და სახელმწიფო დაწესებულების ყველა ქვემდებარე ორგანოს და პირს, სამეურნეო ანგარიშზე მყოფი ორგანოს გამოუკლებლივ, რევიზიისათვის საჭირო დამატებითი ცნობა და დოკუმენტი და, თუ საჭირო იქნება, საქმის დედანიც;

ბ) წარავლინოს საფინანსო კონტროლის თანამდებობის პირი სპეციალური გამოკვლევის მოსახდენად და დავთრებიდან და საქმეებიდან „ა“ პუნქ. აღნიშნული ცნობის ამოსაკრეფად;

გ) მიიწვიოს, თუ საჭირო იქნება, იმავე დაწესებულების თანამდებობის პირნი რევიზიის დროს წარმოშობილი გაუგებრობის განსამარტავად.

8. საფინანსო კონტროლის წარვლინებული თანამშრომლის გამოცხადებისათანავე, ანგარიშვალდებული დაწესებულება დაუყოვნებლივ გადასცემს მას საჭირო ცნობებსა, მისცემს განმარტებას, გადუშლის მის მიერ მოთხოვნილ დავთრებსა, საქმეებს და დოკუმენტებს და, მოთხოვნისამებრ, მისცემს მას წერილობით ცნობას და დოკუმენტების შემოწმებულ ასლს.

9. ის ანგარიშგება, ცნობა, დოკუმენტი და საქმე, რაც სახელმწიფო საიდუმლოებას შეადგენს, გაიგზავნება საკონტროლო დაწესებულებაში ან წარედგინება ანგარიშვალდებულ დაწესებულებაში წარვლინებულ საფინანსო კონტროლის თანამშრომელს კონტროლისა და ანგარიშვალდებულ სათანადო დაწესებულებათა შეთანხმებით დამყარებულ წესისამებრ.

10. ანგარიშგების რევიზიისა და ანგარიშვალდებული დაწესებულების მიერ წარედგინილი დამატებითი განმარტების განხილვის შემდეგ, საფინანსო კონტროლის დაწესებულება დაამტკიცებს იმ ბრუნვას, რაც, მის აზრით, სწორია, კანონიერია, მიზანშეწონილია და ხაზინისათვის ხელსაყრელია; ხოლო იმ ზარალის თანხების გამო, რაც არაკანონიერი, არასწორი, არამიზანშეწონილი და არახელსაყრელი მოქმედებით არის მიყენებული, იგი შეუფარდებს საკონტროლო ზედმოქმედების ღონისძიებას, თანახმად აკ. ცენ. აღმ. კომიტ. და აკსფსრ-სა ხალხო კომისართა საბჭოს მიერ დამტკიცებული დებულებისა — აკსფსრ-სა და მასში შემავალი რესპუბლიკების საფინანსო კონტროლის დაწესებულებათა მიერ შესაფარდებელ დანაზღთა და სხვა საზედმოქმედო ღონისძიებათა შესახებ.

11. უკვე რევიზიის დროს დამტკიცებული ბრუნვის გამო შემდგომი სარევიზიო მოქმედება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს გამოაშკარავებულ იქნება ახალი რამ გარემოება და ისიც არა უგვიანეს სამის წლის ხანდაზმულობის გასვლისა ანგარიშგების დამტკიცების დღიდან.

12. რევიზიის დროს გამოაშკარავებული სისხლის სამართლის წესით დასასჯელი ქმედობის ნიშნების შესახებ საფინანსო კონტროლი აცნობებს საპროკურორო ზედამხედველობას და რევიზია-მოხდენილი დაწესებულებისა თუ პირის უფროსს.

სასამართლოს წესით წარმართული საქმის გამო საფინანსო კონტროლი მოვალეა გამოიანგარიშოს იმ ზარალისა და დანაკლისის თანხა, რაც გადახდევინებულ უნდა იქნეს, და რისთვისაც სამოქალაქო სარჩელი უნდა აღიძვრას სისხლის სამართლის სასამართლოში.

13. უკეთეს სისხლის სამართლის წესით დევნა მოსპობილ იქნა და სისხლის სამართლის სასამართლოში სამოქალაქო სარჩელი განუხილველად იქნა დატოვებული, მიყენებული ზარალის გადახდევინება შეიძლება განგრძობილ იქნეს სარევიზიო წესით.

14. იმ წესებს, რომლითაც განისაზღვრება წესი დოკუმენტალური ანგარიშგების შემოწმებისა, ფაქტიური რევიზიის წარმოებისა და რევიზიის დამთავრებისა, რამდენადაც ეს წესები აკსფსრ-სა და მასში შემავალი რესპუბლიკების ბიუჯეტების ბრუნვათ ეხება, დაამტკიცებს აკ. ფინანსთა სახალხო კომისარი.

III. ანგარიშვალდებულ დაწესებულებათა მოვალეობანი საფინანსო კონტროლის მიმართ.

15. მე-3 მუხ. ანიშნული ყველა დაწესებულება და საწარმო მოვალეა წარუდგინოს საფინანსო კონტროლის დაწესებულებას დოკუმენტალური ანგარიშგება, რომლითაც მთლად გამართლებულ უნდა იქნეს სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტისა, დეპოზიტისა და სპეციალური და სხვა სახსარის ფულადი და მატერიალური ფასეულობის ბრუნვა.

ამას გარდა, ყველა სახალხო კომისარიატი წარადგენს აქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატში აქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატებში და რწმუნებულთა სამმართველოებში, — კუთვნილებისამებრ — წლიურ ანგარიშს თავის საფინანსო ხარჯთაღრიცხვის შესრულების შესახებ და თვიურ ბალანსს ან ხარჯთაღრიცხვის ბრუნვისას.

16. ანგარიშგება წარიდგინება სარევიზიოდ ყოველთვე არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 20 რიცხვისა; ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც საჭიროა წლიური ანგარიში, — იგი წარიდგინება არა უგვიანეს თენახევრისა საანგარიშო წლის გასვლიდან.

შენიშვნა. ამა მუხლით დაწესებული ვადა, უკეთუ საჭირო იქნება, შეიძლება განგრძობილ იქნეს ამა თუ იმ დაწესებულებისა ან ოპერაციისათვის, ანგარიშვალდებული დაწესებულებისა და საფინანსო კონტროლის ორგანოს უსთანხმებით

17. ანგარიშვალდებული დაწესებულება მოვალეა აცნობოს საფინანსო კონტროლის სათანადო ორგანოს, სახელდობრ რომელ თანამდებობის პირს აქვს დაკისრებული პასუხისმგებლობა სარევიზიოდ ანგარიშების სრულად და თავისდროზე წარდგენისათვის.

18. ანგარიშგების წარუდგენლობამ დაწესებულ ვადაზე (მუხ. 16) არა პატივსადებ მიზეზით შეიძლება გამოიწვიოს, საკონტროლო თათბირის დადგენილებისამებრ, დამნაშავე თანამდებობის პირის წინააღმდეგ დევნა დისციპლინარული ან სისხლის სამართლის წესით.

19. ყოველი არაჩვეულებრივი შემთხვევა, როგორც არის, მაგალითად, იმ პირის უეცარი სიკვდილი ან უკვალოდ გარიდება, რომლის მოვალეობასაც ქონების შენახვა შეადგენდა, აგრეთვე ქონების გაულანგვისა ან გაქურდვის გამოაშკარავება, ხანძარისაგან, წყალდიდობისაგან, მატარებლის კატასტროფისაგან და სხვ. ქონების განადგურება, ანგარიშვალდებულმა დაწესებულებამ თუ პირმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს საფინანსო კონტროლს; ამასთანავე, უკვეთუ შემომოწმებელი დაწესებულება იმ ადგილას არ იმყოფება, სადაც შემთხვევა მოხდა, შეტყობინება ტელეგრაფით გაიგზავნება.

20. ფაქტიური რევიზიის დროს ანგარიშვალდებულმა დაწესებულებამ თუ პირმა ყოველგვარი საშუალება უნდა იხმაროს, რათა ფაქტიური შემოწმება დაუბრკოლებლივ სწარმოებდეს და სრული დახმარება უნდა გაუწიოს საფინანსო კონტროლის მიერ წარვლინებულ პირს მისთვის დაკისრებული მოვალეობის წარმატებით შესრულებისათვის.

21. რევიზია-მოხდენილი დაწესებულების უფროსი, მიიღებს თუ არა საფინანსო კონტროლის სარევიზიო შენიშვნას ფულადი და მატერიალური ქონების ისეთი ბრუნვის გამო, რაც ექვს იწვევს ამ ბრუნვის კანონიერებისა, სისწორისა, მიზანშეწონილობისა და ხელსაყრელობის თაობაზე, აგრეთვე რაც საჭიროებს დამატებითი ცნობებისა და ახსნა-განმარტების წარდგენას, მოვალეა მოსთხოოს ახსნა-განმარტება იმ თანამდებობის პირს, რომელის მოქმედებამაც გამოიწვია სარევიზიო შენიშვნა. წარდგენილ ახსნა-განმარტებას — თავის დასკვნითურთ — დაწესებულების უფროსი შეატყობინებს საფინანსო კონტროლს არა უგვიანეს ორი კვირისა სარევიზიო დასკვნის მიღების დღიდან. ანგარიშვალდებული პირისაგან მოთხოვნილი ახსნა-განმარტების მიუღებლობა როდი ანთავისუფლებს დაწესებულების უფროსს საფინანსო კონტროლისათვის თავისი დასკვნის აღნიშნულ ვადაზე შეტყობინებისაგან.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნული ორი კვირის ვადა, უკეთეს საჭირო იქნება, შეიძლება განგრძობილ იქნეს ანგარიშვალდებული დაწესებულებისა და საფინანსო კონტროლის სათანადო ორგანოს შეთანხმებით.

22. უკეთეს რევიზია-მოხდენილი დაწესებულების უფროსი სცნობს, რომ სარევიზიო შენიშვნა სწორია, იგი დაუყოვნებლივ მიიღებს ღონისძიებას შეხიშნული ნაკლის ასაცილებლად და ხაზინისათვის მიყენებული ზარალის ასანაზღაურებლად, რასაც საფინანსო კონტროლს აცნობებს არა უგვიანეს 21 მუხლში აღნიშნული ვადისა.

შენიშვნა. სარევიზიო შენიშვნაზე ცნობისა, ახსნა-განმარტებისა და დასკვნის დაწესებულ ვადაზე წარუდგენლობა ვერ შეაჩერებს საქმის გადაწყვეტას საფინანსო კონტროლისა თუ საკონტროლო თათბირის მიერ მის განკარგულებაში ქონებული ცნობების მიხედვით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ალამალი-ოღლი.**

აქსტერ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე **მ. დ. ჭუხეინოვი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ა. შავერდოვი.**

1926 წ. აპრილის 12. ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1152 №-ში 1926 წ. აპრილის 16-ს.

დადგენილება № 1773 აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა

(მოწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. აპრილის 10.

633. საპნის საბითუმო-საგასაცემო ფასების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის შესახებ“ 1924 წ. ივნისის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ. „გ“ პუნქტის თანახმად, აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1925 წ. თებერვლის 24-ს თარიღისა და 29 №-ის, დადგენილების გასაუქმებლად, ადგენს:

§ 1. დაწესებულ იქნეს შემდეგი საბითუმო-საგასაცემო ფასები საქართველოს სსრ სმუს-ის საფეიქრო-საზეთო-სასაპნე ტრესტის ქარხნის „მამლი“-სა, „ტოლლე“-ს და „მარმარილო“-ს საპონზე—ტფილისში ფრანკო-ქარხანა:

ა) სახელმწიფო ორგანოებისათვის და კოოპერაციისათვის:

1. „მამლის“ საპონი 1 ფუთი ნეტო—7 მან.

2. „ტოლლე“-ს საპონი 1 ფუთი ნეტო—7 მან.

3. „მარმარილო“-ს საპონი 1 ფუთი ნეტო—6 მან. და 20 კაპ.

ბ) კერძო ვაჭრობისათვის დაწესებულ იქნეს იგივე ფასები, რასაც დაემატოს „მამლისა“ და „ტოლლე“-ს საპონს—3 პროც, ხოლო „მარმარილო“-ს საპონს—4 პროც.

§ 2. მაგარი ცხიმის პროცენტული შედგენილობა საქართველოს სსრ სმუს-ის საფეიქრო-საზეთო-სასაპნე ტრესტის წარმოების საპონში განისაზღვრება: „მამლისა“ და „ტოლლეს“-ს საპნისათვის მინიმუმ 64 პროცენტით, ხოლო „მარმარილო“-ს საპნისათვის—48 პროცენტით.

§ 3. საქართველოს სსრ სმუს-ის საფეიქრო-საზეთო-სასაპნე ტრესტის საწყობებში საპნის ხელოვნებული მარაგი, რომელშიაც მაგარი ცხიმის პროცენტული შედგენილობა ამა დადგენილების მე-2 §-თ განისაზღვრულ ნორმებზე ნაკლებია, განალღებულ უნდა იქნეს შემდეგ ფასად:

ა) სახელმწიფო ორგანოებისათვის და კოოპერაციისათვის;

თითო ყუთი „ტოლლე“-ს საპონი—11 მან. და 75 კაპ.

თითო ყუთი „მამლის“ საპონი 20 მან. 75 კაპ.

ბ) კერძო ვაჭრობისათვის:

თითო ყუთი „ტოლლე“-ს საპონი—12 მან.

თითო ყუთი „მამლის“ საპონი—21 მან.

§ 4. ა/კ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის 1925 წლის თებერვლის 24-ს თარიღისა და 29 №-ის დადგენილებით სახელმწიფო ორგანოებისათვის და კოოპერაციისათვის დაწესებული ზომოაღნიშნული ხარისხის საპნის ცალობითი ფასები ამა დადგენილებით გაუქმებულია.

§ 5. ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულებს აზე-რბაიჯანის სსრ-ში და სომხეთის სსრ-ში წინადადება ეძლევათ დაამყარონ სასწრაფო წესით სათანადო რესპუბლიკაში ადგილობრივი წარმოების საპნის უკიდურესი ფასები.

§ 6. ა/კ. შინავაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულმა ა/კფსრ-ში შემავალ სათანადო რესპუბლიკაში და მის ადგილობრივმა ორგანოებმა მეთვალყურეობა უნდა იქონიონ ამა დადგენილების სისწორით შესრულებისათვის.

§ 7. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინა-ვაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

§ 8. დადგენილება ესე ძალში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

აკ. შინა-ვაჭრობის სახალხო
კომისარი **ერქომაიშვილი.**
მოწესრიგების სამმართველოს უფროსის
მოადგილე **მერკუროვი.**
საქმეთა მმართველი **ჩაკერტი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1153 №-რში 1926 წ. აპრილის 17-ს.

დადგენილება № 1874 აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა.

1926 წ. აპრილის 17.

(მოწესრიგების სამმართველო)

634. მაზუთის ფასის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების შესახებ“ 1924 წ. ივნისის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ. „გ“ პუნ. თანახმად, აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1926 წ. მარტის 31 თარიღისა და 1470 №-რის, დადგენილების ვასაუქმებლად, ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საბითუმო-სავაგასაცემო ფასები საქართველოს სათბობი მასალის განყოფილების მაზუთზე:

- ა) ფრანკო—სათბობი მასალის განყოფ. საწყობი:
  - ტფილისში და ნავთლულში . . . 71 კაპ. ერთ ფუთზე
  - ქუთაისში . . . . . 82 " " "
  - ბათუმში . . . . . 84,5 " " "
- ბ) ფრანკო-ცისტერნა:
  - სადგ. ტფილისი და ნავთლული . 69 კაპ.
  - " ავჭალა . . . . . 71,5 "

სადგ.	ქსანი	73	კაპ.
"	გომი	76,5	"
"	ბორჯომი	77	"
"	წნორის-წყალი	77	"
"	თელავი	77,5	"
"	ქუთაისი	78,5	"
"	სამტრედია	78,5	"
"	ტყიბულა	79	"
"	ფოთი-პორტი	79,5	"
"	ჭიათურა	80,5	"

2. დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საბითუმო-საგასაცემო ფასები სომხეთის სსრ სმუს-ის მაზუთზე:

ა) ფრანკო—ცისტერნა სადგ. ერივანი—76,5 კაპ ერთ ფუთზე;

ბ) ფრანკო—სომხეთის სსრ სმუს-ის საწყობი ერივანში—78,5 კაპ. ერთ ფუთზე.

3. დაევალოს ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს სომხეთის სსრ-ში დააწესოს სომხეთის სსრ ტერიტორიისათვის მაზუთის შემდგომი საბითუმო-საგასაცემო ფასები.

4. დაევალოს ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს აზერბაიჯანის სსრ-ში დააწესოს აზერბაიჯანის სსრ ტერიტორიაზე მაზუთის უკიდურესი საბითუმო-საგასაცემო ფასები.

2. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულმა ა/კფსრ-ში შემოვალ თვითფულ რესპუბლიკაში უნდა იქონიოს მეთვალყურეობა ამა დადგენისისწორით აღსრულებისათვის.

6. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინა-ვაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

7. დადგენილება ეს ძალაში შედის ა/წ. აპრილის 15 დან.

ა/კ. შინა-ვაჭრობის სახალხო

კომისარი **ერქომაიშვილი.**

მოწესრიგების სამმართველოს

უფროსის მოადგილე **მერკუროვი.**

საქმეთა მმართველი **ჩაკერტი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1158 №-ში 1926 წ. აპრილის 23-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აქსესრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

635. დაკარგული საცხოვრებელი დოკუმენტის განახლების შეხახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აქსესრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. ის პირი, ვინც საცხოვრებელ დოკუმენტს დაჰკარგავს, მოვალეა დაუყონებლივ, დაკარგვის გამოაშკარავებისათანავე, სათანადო განცხადება წარუდგინოს მილიციას თავისი საცხოვრებელი ადგილისა ან იმ ადგილის მიხედვით, სადაც იგი დროებით იმყოფება; მილიცია განცხადებისთანავე შეადგენს სათანადო ოქმს.

შენიშვნა. მთლად მიწერა-მოწერა საცხოვრებელი დოკუმენტის დაკარგვის საქმეზე სწარმოებს დაინტერესებული პირის ხარჯით და ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტებს შეუძლიან დააწესონ საამისო სპეციალური გამოსაღები, რაც დაინტერესებულ პირთ ვადახდებათ.

2. ოქმის ასლი მიეცემა დაინტერესებულ პირს, რომელიც მოვალეა თავისი ხარჯით მოადინოს პუბლიკაცია ერთ-ერთ ადგილობრივ ბეჭდითი ორგანოში. პუბლიკაციაში აღნიშნულ უნდა იქნეს: საცხოვრებელი დოკუმენტის სახელწოდება, მთავრობის ორგანო, რომელმაც იგი გასცა, გაცემის თარიღი და ნომერი, აგრეთვე გვარი, სახელი და მამის სახელი იმ პირისა, რომელსაც იგი მიეცა.

3. შვიდი დღის ვასვლის შემდეგ დღიდან პუბლიკაციისა, საცხოვრებელი დოკუმენტის დამკარგველ პირს, პუბლიკაციისა და ოქმის ასლის წარდგენისათანავე, შეიძლება მიეცეს სათანადო დაწესებულების მიერ, დაკარგულის სანაცვლოდ, სხვა საცხოვრებელი დოკუმენტი, რომელსაც აუცილებლად უნდა გაუკეთდეს წარწერა: „დუბლაკატი მიცემულია დაკარგულის ნაცვლად“.

4. მილიციის ადგილობრივი ორგანო მოვალეა აცნობოს ხოლმე მილიციის სამმართველოს დაკარგული საცხოვრებელი დოკუმენტების სიის ასლი, ხოლო უაღრესი მნიშვნელობის შემთხვევაში, თვისი შეხედულებისამებრ, შეუძლიან თვით მიიღოს ღონისძიება დაკარგული საცხოვრებელი დოკუმენტის მოძებნისათვის.

5. უკეთეს საცხოვრებელი დოკუმენტი გზაშია დაკარგული, დამკარგველმა ეს საგზაო-სატრანსპორტო საგანგებო კომისიის ადგილობრივ ორგანოს უნდა განუცხადოს, ხოლო ეს უკანასკნელი ორგანო, დაკარგვის შესახებ ოქმის შედგენისათანავე, მისცემს დაზარალებულს ოქმის ასლსა და წერილობითი ცნობას, რომელშიაც აღნიშნულ უნდა იქნეს ის ადგილი, სადაც დამკარგველი მიდის ან მისი მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი და ვადა, რომლის განმავლობაშიაც ეს ცნობა დაკარგული დოკუმენტის მაგიერობას გასწევს.

ეს ვადა 3 თვეს არ უნდა აღემატებოდეს.

6. დაკარგული საცხოვრებელი დოკუმენტის მოგონელი მოვალეა დაუყოვნებლივ წარადგინოს იგი ადგილობრივი მილიციის სამმართველოში, რომელიც წარმართავს ამ დოკუმენტს დანიშნულებისამებრ, ხოლო, უკეთეს ეს დანიშნულება გამოურკვეველია, —რესპუბლიკის მილიციის სამმართველოში

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ალმალი-ოღლი.**

აქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **დ. ჰუხეინოვი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ა. შავერდოვი.**

1926 წ. აპრილის 12. ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

636. უცხოელთა საცხოვრებელი დოკუმენტის დებულების დამტკიცების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება უცხოელთა საცხოვრებელი დოკუმენტის შესახებ.

2. გაუქმებულ იქნეს აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს შემდეგი დადგენილებანი.

ა) უცხოელთათვის საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემის წესის შესახებ, — 1923 წლის მაისის 16 თარიღისა (აქსფსრ კან. კრებ. 1923 წ. მე-8 №-რი, მუხ. 107).

ბ) უცხოელთა ყოფნის შესახებ აქსფსრ ტერიტორიაზე, — 1923 წ. ივლისის 23-ს თარიღისა (აქსფსრ კან. კრებ. 1923 წ. მე-10 №-რი, მუხ. 1 57).

გ) საუცხოეთო საცხოვრებელი მოწმობის გაცემის წესის თაობაზე გამოცემული დადგენილების შეცვლის შესახებ, — 1923 წ. დეკემბრის 30-ს თარიღისა და 1924 წ. ივნისის 19-ს თარიღისა (აქსფსრ კან. კრებ. 1924 წ. 1-ლი №-რი, მუხ. მე-8 და მე-5 №-რი, მუხ. 162).

და ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი:

დ) უცხოელთა რეგისტრაციისა და მათთვის სასჯელის დადების შესახებ სარეგისტრაციო წესების დარღვევისათვის და უდოკუმენტოდ ცხოვრებისათვის, — 1925 წ. თებერვლის 16 თარიღისა (აქსფს კან. კრებ. 1925 წ. მე-2-№-რი, მუხ. 369).

ე) უცხოელთა მიერ საცხოვრებელი დოკუმენტის განახლების ვადის შესახებ, — 1925 წ. ნოემბრის 23-ს თარიღისა (აქსფს კან. კრებ. 1925 წ. მე-11 №-რი, მუხ. 552).

ამიერკავკასიის ცენტრალური

ალმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ალამალი-ოღლი.

აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარის მოადგილე დ. შუსეინოვი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური

ალმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ა. შავერდოვი.

1926 წ. აპრილის 12. ტფილისი-სასახლე.

დაგულაგა უცხოელთა საცხოვრებელი დოკუმენტის შესახებ.

ზოგადი დებულებანი

1. უცხოელი ეწოდება იმ სახელმწიფოს მოქალაქეს, რომელიც სსრკ შედგენილობაში არ შედის და რომლის მოქალაქესაც საამისო ნაციონალური პასპორტი აქვს და სსრკ მოქალაქედ არ ირიცხება.

სათანადო ნაციონალურ პასპორტად ითვლება:

ა) საზღვარგარეთ მიცემული ნაციონალური პასპორტი, რომელსაც აქვს საბჭოთა სრულუფლებიანი წარმომადგენლობისა ან საკონსულოს ვიზა სსრკ-ში შესასვლელად და საკონტროლო-სასაზღვრო პუნქტის აღნიშვნა;

ბ) ნაციონალური პასპორტი, იმ უცხოეთის დიპლომატიური ან საკონსულო წარმომადგენლობის (სსრკ-ში) მიერ მიცემული, რომელსაც, სსრკ გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატთან დადებული ხელშეკრულებისა ან განსაკუთრებული შეთანხმების ძალით, ნაციონალური პასპორტის მიცემის უფლება აქვს.

2. მოქალაქეობის განსაზღვრის უფლება ეკუთვნის აქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატებს.

3. აქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატებისათვის, ამა დებულების თანახმად, მინიჭებული უფლებანი გავრცელდება ავტონომიურ რესპუბლიკებისა და მოკავშირე აფხაზეთის რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატებზე.

ეს უფლებანი შეიძლება მიეცეს მუდმივ ან დროებით აგრეთვე სამაზრო მილიციის სამმართველოებს, თვითეულ ცალკე შემთხვევაში შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის განკარგულებით, რაც გამოქვეყნებულ უნდა იქნეს საყოველთაო ცნობისათვის.

4. ყოველი ის პირი, ვინც აქსფსრ ტერიტორიაზე სცხოვრობს ან მოვა და საბჭოთა მოქალაქე-კი არ არის, მოვალეა ჰქონდეს სათანადო საცხოვრებელი დოკუმენტი და დაწესებულ ვადაზე გაანახლოს ხოლმე იგი.

შენიშვნა 1. საცხოვრებელი დოკუმენტის წილებისას ყოველი პირი მოვალეა წარადგინოს ის დოკუმენტები, რომლითაც იგი სცხოვრობდა. უკეთეს უცხოელს საცხოვრებელი დოკუმენტი არა ჰქონდა ან სხვა, საბჭოთა ხელისუფლების მიერ მიცემული, დოკუმენტი, და სცხოვრობდა ნაციონალური პასპორტით ან მისი მაგიერი დოკუმენტით,—მან უნდა წარადგინოს ამ პასპორტის თუ დოკუმენტის ასლი, ყველა შენიშვნების აღნიშვნით, რაც საბჭოთა ხელისუფლების ორგანოებს გაუკეთებიათ, და ეს შემოწმებულ უნდა იქნეს უცხოეთის სათანადო წარმომადგენლობის (სსრკ-ში) მიერ, რომელიც მას ახალ პასპორტს აძლევს.

შენიშვნა 2. უცხოელი მოქალაქე ქალი მუსლიმანი შეიძლება ჩაწერილ იქნეს ქმრისა ან მამის საცხოვრებელ დოკუმენტში, ვისთანაც იგი სცხოვრობს.

5. ყოველ პირს, რომელსაც 16 წელი შეჰსრულებია, ცალკე მიეცემა საცხოვრებელი დოკუმენტი. ის პირი, რომელსაც 16 წელი არ შეჰსრულებია, ჩაიწერება იმ პირის საცხოვრებელ დოკუმენტში, ვისთანაც იგი სცხოვრობს, მისი მოქალაქეობის აღნიშვნით.

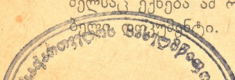
6. 16 წელს მიღწეული პირი საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღებისას წარადგენს იმ ნაციონალური დოკუმენტების სანოტარო წესით შემოწმებულ ასლს, რომელშიაც იგი იყო ჩაწერილი.

შენიშვნა. ნაციონალური პასპორტის ასლი უცხოელის ოჯახის იმ წევრისა, რომელსაც 16 წელი შესრულებია, საჭიროა წარდგენილ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს უცხოელი არ წარადგენს დებულების 1-ლ მუხ. აღნიშნულ ცალკე ნაციონალურ პასპორტს.

7. ამა დებულების წესისამებრ საცხოვრებელი დოკუმენტების გაცემისას გადახედვინებულ უნდა იქნეს დადგენილი გამოსაღები და 25 კაპ.—დოკუმენტის ღირებულება.

8. საზღვარგარეთიდან აქსფსრ-ში მოსული უცხოელი მოვალეა, არა უგვიანეს 24 საათისა მოსელის წაპიდან, შეიტანოს განცხადება საუცხოეთო საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემის შესახებ. განცხადება წარედგინება აქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს—უშუალოდ, ან სამაზრო მილიციას, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

შენიშვნა. ვიდრე განსაკუთრებული განკარგულება გაიცემოდეს, ამა მუხლით დადგენილი წესი გავრცელდება აგრეთვე იმ უცხოელებზედაც, ვინც სსრკ-ში შემავალი სხვა მოკავშირე რესპუბლიკიდან შემოვა, და რომელსაც ექნება ამ რესპუბლიკის ორგანოების მიერ მიცემული საცხოვრებელი დოკუმენტი.

აღნიშნულ ვიზას გასცემს შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატი უცხოელის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო იმ უცხოელს, რომელიც აქსფსრ ტერიტორიაზე ერთ თვეზე მეტ ხანს არ იმყოფება,—ვიზას მისცემს აქსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ერთ-ერთი შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატი.

იმ უცხოელმა, რომელმაც მიიღო საზღვარგარედ წასვლის ვიზა ამა მუხლის თანახმად, უნდა დასტოოს აქსფსრ საზღვრები ვიზაში აღნიშნულ ვადაზე და თანაც გზაში არსად არ უნდა გაჩერდეს, უკეთუ ეს მგზავრობის პირობით გამოწვეული არ იქნება.

იმ პირთათვის საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემა, ვინც თავისი თავი უცხოელად გამოაცხადა.

14. ის პირი, რომელიც აქსფსრ-ში სცხოვრობს ამა დებულების ძალაში შესვლის დღისთვის და რომელიც თავის თავს უცხოელად სთვლის, ხოლო სათანადო ნაციონალური პასპორტი-კი არა აქვს, მოვალეა 1926 წლის აგვისტოს 15-დღე შეიტანოს განცხადება თავისი მოქალაქეობისა და საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემის შესახებ იმ ხნისათვის, ვიდრე იგი სათანადო ნაციონალურ პასპორტს მიიღებდეს. ეს განცხადება შეიტანება ა/ქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატში ან, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, სამაზრო მილიციაში, იმ დოკუმენტის დართვით, რომლითაც იგი სცხოვრობს და ყველა სხვა დოკუმენტითურთ, რაც-კი მის უცხოელ მოქალაქეობას ამტკიცებს.

15. შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატის დადგენილება საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემაზე უარისთქმის შესახებ შეიძლება განსაჩვირებულ იქნეს ი თავის ვადაზე ა/ქსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში; თანაც საჩვირის ასლი უნდა წარედგინოს იმ შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატს, რომელმაც გასცა ცნობა უარისთქმის შესახებ.

ვიდრე საჩვიარი გადასწყდებოდეს აღნიშნული პირი სსრკ მოქალაქედ ითვლება.

16. იმ პირს, რომელმაც თავისი თავი უცხოელად გამოაცხადა, საცხოვრებელი დოკუმენტი 4-ს თვის ვადით მიეცემა.

17. საცხოვრებელი დოკუმენტი იმ პირს, ვინც თავისი თავი უცხოელად გამოაცხადა, მიეცემა შემდეგ შემთხვევაში:

ა) იმ სახელმწიფოს მოქალაქეს, რომლის წარმომადგენლობაც სსრკ არ იმყოფება ან, თუ იმყოფება, ნაციონალური პასპორტის მიცემის უფლება არა აქვს;

ბ) იმ სახელმწიფოს მოქალაქეს, რომლის მოქალაქენიც თავიანთ მოქალაქეობას სსრკ-ში მყოფ საუცხოეთო წარმომადგენლობაში მოაწესრიგებენ.

უკეთუ ესა თუ ის პირი უცხოელ მოქალაქედ არ იქნა ცნობილი, მას შინაგან საქმეთა სახლხო კომისარიატი მისცემს სათანადო ცნობას.

18. ყველა იმ პირის საცხოვრებელი დოკუმენტი, რომელიც თავის თავს უცხოელად გამოაცხადებს, განახლებულ უნდა იქნეს ყოველთვის ზემოაღნიშნულ ვადით (მუხ. 16), ვიდრე იგი თავისი მოქალაქეობის შესაფერი საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღების საქმეს კავშირის ტერიტორიაზე მყოფ უცხოეთის მისსიაში მოაწესრიგებდეს. უკეთეს ასეთ პირს სათანადო მისსიამ უარი უთხრა მოქალაქეობის უფლებაზე, მას, როგორც თავისი თავის უცხოელად განმცხადებელს, საცხოვრებელი დოკუმენტის ვადა უნდა განეგრძოს იმ დრომდე, ვიდრე ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი არ გასცემს განსაკუთრებულ განკარგულებას.

19. უკეთეს გამოაშკარავდა, რომ ის პირი, რომელმაც თავისი თავი უცხოელად გამოაცხადა, საბჭოთა მოქალაქეა, მას საბჭოთა მოქალაქეთათვის დაწესებული ვინაობის მოწმობა მიეცემა.

წესი უწინ მიცემული დოკუმენტების ამა დებულებით დადგენილი საცხოვრებელი დოკუმენტით შეცვლისა.

20. ის პირი, რომელიც ამა დებულების გამოქვეყნებამდე ა/კსფსრ ტერიტორიაზე სცხოვრობს, და რომელსაც მიღებული აქვს უწინდელი საცხოვრებელი დოკუმენტი, უცხოელთათვის დაწესებული, მოვალეა შესცვალოს იგი ამა დებულებით დაწესებულ საცხოვრებელ დოკუმენტზე. ამას გარდა, ყველა ის პირი რომელსაც ისეთი დროებითი მოწმობა აქვს, რაც იმ პირთათვის არის დაწესებული, ვინც თავის თავს უცხოელად აცხადებს, აგრეთვე ყველა ის პირი, რომელიც საბჭოთა მოქალაქე არ არის, თუნდაც უცხოელთათვის დაწესებული საცხოვრებელი დოკუმენტი არა ჰქონდეს, მოვალეა იმავე ვადაზე შეიტანოს სათანადო შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში ან, ამა დებულების მე-4 მუხ. თანახმად, სამაზრო მილიციაში განცხადება—მისი ნამდვილი მოქალაქეობის გამორკვევის შესახებ.

21. ძველი საცხოვრებელი დოკუმენტების შეცვლა და აგრეთვე მოქალაქეობის გამორკვევის გამო შეტანილი განცხადებების განხილვა მოხდება 1926 წ. მაისის 15-დან აგვისტოს 16-დე, რაზედაც ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი გამოაცხადებს საყოველთაო ცნობისათვის იმა რესპუბლიკის ყველა ოფიციალურ ბეჭდვითი ორგანოში.

22. 1926 წ. მაისის 15-დან ყველა ის დოკუმენტი, რაც 21 მუხლშია აღნიშნული, აგრეთვე ყოველგვარი დოკუმენტი, რაც უცხოელთ მოკავშირე რესპუბლიკების ორგანოთანგან მიეცათ, მათ შორის დროებითი მოწმობებიც, გამოცხადებულია ძალადაკარგულად და ა/კსფსრ-ში ცხოვრების საფუძვლად არ გამოდგება.

23. ყველა ის პირი, რომელიც ა/კსფსრ-ში შემავალი ერთ-ერთი რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სცხოვრობს, ან რომელიც ამ რესპუბლიკაში მივა, -- ამა დებულების თანახმად საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღებისათანავე, უნდა ჩაეწეროს სარაიონო ან საუბნო მილიციის განყოფილებაში.

ჩაწერა სწარმოებს ქალაქად—სახლის სამოურაოს მეშვეობით, ხოლო სოფლად—მილიციის ორგანოს მიერ—უშუალოდ.

უწინ, ამა დებულების სამოქმედოდ შემოღებამდე, მიღებული დოკუმენტით ჩაწერა არ შეიძლება.

24. ჩაწერა უნდა მოხდეს უწყებულ ადგილში მომქმედი წესების თანახმად არა უგვიანეს 24 საათის ვადისა დოკუმენტის მიღების დღიდან, ხოლო სოფლად არა უგვიანეს 7 დღის ვადისა. სასტუმროში ჩამომხტარი პირი აგრეთვე 24 საათის ვადაზე უნდა ჩაეწეროს.

ძველის სანაცვლოდ ახალი საცხოვრებელი დოკუმენტის მიმღები პირი მოვალეა ჩაეწეროს ამა მუხლში აღნიშნულ ვადაზე.

ამა დებულებით დადგენილი გამოჩაკლისი საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემისა და ჩაწერის წესისა.

25. დიპლომატიური პასპორტის მქონე პირისათვის საცხოვრებელი დოკუმენტის მიცემა და ამ პირის ჩაწერა მოწესრიგდება განსაკუთრებული წესებით.

26. ის პირი, რომელმაც დაამთავრა უცხოეთის მოქალაქეობის ოპტაცია ლიტვისა, ლატვიისა, პოლონეთისა და ესტონიისა, განიხილება ისე, როგორც 1-ლ მუხლში აღნიშნული პირი, ხოლო იცხოვრებს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საოპტაციო მოწმობით, რაც უცხოელისათვის დაწესებული საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღებამდე მასშივე აღნიშნული ვადის განმავლობაში.

27. ის უცხოელი, რომელსაც აქვს ერთ-ერთი ქვემოაღნიშნული ვიზა საზღვარგარეშად წასვლისათვის, მოვალე არ არის საცხოვრებელი დოკუმენტი აიღოს და ჩაეწეროს, ხოლო მოვალეა რეგისტრაციაში გაიაროს ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში ან, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, სამაზრო მილიციაში, ქვემოაღნიშნული წესისამებრ:

ა. 1) ის პირი, რომელიც ა/კსფსრ ტერიტორიაზე სატრანზიტო ვიზით მიდის, როგორც საერთო წესი მოითხოვს, გზაში ვერ გაჩერდება.

2) სტიქიური შემთხვევის გარდა, რაც მატარებლისა ან გემის მსვლელობას აბრკოლებს, გაჩერება ნებადართულია ერთიდან მეორეზე გადასვლის დროს კვანძხლართულ პუნქტში და ავადმყოფობის გამო, უკეთუ ექიმი სცნობს, რომ მსვლელობის განგრძობა ავადმყოფის სიცოცხლისათვის საშიშია (ამ უკანასკნელ შემთხვევაში ავადმყოფთან შეიძლება დარჩინდეს მისი ოჯახის წევრნი და მისი თანამხლებელი პირნი).

3) უკეთუ გაჩერება ზემოაღნიშნული მიზეზების გამო 24 საათს აღემატება, გაჩერების შესახებ უნდა განეცხადოს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს, ხოლო სამაზრო ქალაქში—სამაზრო მილიციას; რკინის გზის სადგურზე—საგზაო სატრანსპორტო საგანგებო კომისიის განყოფილების უფროსს ან აგენტს; სასაზღვრო პუნქტზე—სასაზღვრო პუნქტის უფროსს.

4) გაჩერების ნებართვა უფლებას იძლევა მარტოოდენ იმ ქალაქისა, სადგურისა ან პუნქტის ფარგალში (რაიონში) ყოფნისას, სადაც ნაიძულევი გაჩერება მოხდა.

5) გაჩერების ადგილიდან დაძვრისას სატრანზიტო მსვლელობის განგრძობისათვის უცხოელი მოვალეა შეატყობინოს იმ დაწესებულებას, რომელმაც ნება დართო გაჩერებულიყო.

6) სატრანზიტო ვიზის მოქმედების ვადა, უკეთეს იგი წინადაც ვადაგასული არ აყო, ავტომატიურად, თვინიერ განსაკუთრებული აღნიშვნისა, განგრძობილ უნდა იქნეს იმ ვადით, რა ვადითაც გაჩერება იქნა ნებადართული.

7) უკეთეს სატრანზიტო ვიზა, გაჩერებასთან დაკავშირებით, ვადაგადაცილებულ იქნა, უცხოელი მოვალეა გამოცხადდეს მინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატში და, მის ნაცვლად, მიიღოს ვიზა საზღვარგარედ წასვლისთვის (იხ. ა/კ. სახ. კომისარიატა საბჭოს მე-40 №-რის დადგენილება. — ა/კფსრ კან. კრებ. 1925 წ. მე-8 №-რი, მუხ. 474).

8. ის პირი, რომელსაც აქვს შესვლისა და გამოსვლის ვიზა, რაც მიუღია სსრკ უფლებამოსილ წარმომადგენლისა ან კონსულისაგან სსრკ-ში ქმნისასვლელ ვიზასთან ერთად, მოვალეა მოსვლისათანავე 24 საათის ვადაზე რეგისტრაცია გაუკეთოს თავის თავს ზემოაღნიშნულ დაწესებულებებში.

აღნიშნული უცხოელი მოვალეა წაეიდეს საზღვარგარედ არა უგვიანეს იმ ვადისა, რაც აღნიშნულია უკან დაბრუნების ვიზაში; თხოვნა ყოფნის ვადის განგრძობის შესახებ ასეთი უცხოელისაგან მიიღება საერთო წესისამებრ, რაც მე-11 მუხლშია აღნიშნული.

8. ის უცხოელი, რომელმაც მიიღო საზღვარგარედ წასასვლელი ვიზა (როგორც შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის ვიზა, ისე გარეშე საქმეთა სახ. კ-ტის ვიზა), იცხოვრებს ამ ვიზით, ვიდრე ვიზას ვადა გაუფიქოდეს. უკეთეს იგი გზას გაუდგება და, მიმოსვლის პირობების გამო, გაჩერდება სხვა ადგილას იგი მოვალეა 24 საათის ვადაზე გაუკეთოს თავის თავს რეგისტრაცია ზემოაღნიშნულ დაწესებულებებში.

ეს უცხოელი მოვალეა გზას გაუდგეს მე-13 მუხ. გათვალისწინებულ ვადაზე. 28. ა/კფსრ ტერიტორიაზე მიმოსვლისათვის უცხოელთა შესახებ მოქმედებს იგივე კანონი, რაც დაწესებულია საბჭოთა მოქალაქეთათვის.

მიმოსვლა ზოგიერთ ადგილას შეიძლება შეზღუდულ იქნეს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის დადგენილებით, გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარიატის ორგანოებთან შეთანხმებით, რაც გამოცხადებულ უნდა იქნეს საყოველთაო ცნობისათვის.

29. ქვემოაღნიშნული განსაკუთრებული წესებით განსაზღვრულია:

ა) უცხოელ-რკინისგზელთა ცხოვრების წესი იმ სასაზღვრო სადგურებზე რომლებიც ხელსუწყობს სასაზღვრო მიმოსვლას. აღნიშნულ პირთათვის საჭირო როდია საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღება და ჩაწერა, უკეთეს რეგისტრაცია აქვთ გაკეთებული საკონტროლო-სასაზღვრო პუნქტში;

ბ) უცხოელ-მეზღვაურთა ცხოვრების წესი საპორტო ქალაქებში;

აღნიშნული პირნი საპორტო ქალაქში იცხოვრებენ თავისი ნაციონალური დოკუმენტით, საცხოვრებელი დოკუმენტის აუღებლად, ხოლო საერთო წესისამებრ ჩაწერით, უკეთეს მათ მიღებული აქვთ საპორტო ქალაქის ტერიტორიაზე შემოსვლის ნებართვა საზღვაო კონტროლის ვიზის სახით; იმ ადგილას მათ შეუძლიან დაჰყონ ვიზაში აღნიშნული ვადის განმავლობაში;

გ) იმ უცხოელთა ცხოვრების წესი, რომელნიც გადადიან საზღვარს სასაზღვრო მიმოსვლის წესისამებრ; აღნიშნული პირნი განთავისუფლდებიან საცხოვრებელი დოკუმენტის აღებისაგან, ხოლო უნდა ჩაეწერნენ საერთო წესისამებრ გასვლის ნებართვის მიხედვით, იმ ვადის განმავლობაში, რაც გასვლის ნებართვაშია აღნიშნული.

30. ამა, უცხოელთა საცხოვრებელი დოკუმენტის დებულების დარღვევისათვის უცხოელს ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის შინაგან სახალხო კომისარიატის მიერ დაედება ადმინისტრაციული წესით ფულადი ჯარიმა არაუმეტეს 100 მან.

31. ის უცხოელი, ვინც ა/კსფსრ-ში შემოვა თვინიერ სსრკ სრულუფლებიანი წარმომადგენლობისა ან საკონსულოს ვიზისა ან და საკონტროლო-შემომშვები პუნქტის გარეშე, აგრეთვე ვინც დაარღვევს სატრანზიტო ვიზით მიმოსვლის წესებს, ვინც დაჰყოფს ა/კსფსრ-ში ნებადართულ ვადაზე მეტ ხანს, ვინც დამნაშავე აღმოჩნდება საცხოვრებელი დოკუმენტის უკანონოდ მიღებაში და ვინც დაარღვევს საცხოვრებელი დოკუმენტის მიღების წესებს, პასუხისგებაში მიიცემა სასამართლო და ადმინისტრაციული წესისამებრ, იმის მიხედვით, თუ რა ხასიათისაა სამართლის დარღვევა, და შეიძლება, მომქმედი კანონის წესისამებრ, გაიგზავნოს ა/კსფსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის საზღვრებიდან.

32. ამა დებულების შეფარდების წესები შემუშავებულ იქნება განსაკუთრებული ინსტრუქციის სახით,

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს.

დადგენილება № 9 ა/კსფსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოსი

637. საქონლის საეტიკეტო ფასებში გაყიდვისათვის ზედამხედველობის გაწევის შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ „საქონლის საეტიკეტო ფასებში გაყიდვისათვის ზედამხედველობის გაწევის შესახებ“ 1925 წლის ნოემბრის 19 თარიღითა და 59 №-ით გამოცემული დადგენილების (ა/კსფსრ კან. კრებ. 1925 წ. მე-12 №-რი, მუხ. 556) გასაუქმებლად და სსრკ სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ „საქონლის საეტიკეტო ფასებში გაყიდვისათვის ზედამხედველობის გაწევი შესახებ“ 1926 წ. იანვრის 27 თარიღით გამოცემული დადგენილების (სსრკ კან. კრ. 1926 წ. მე-5 №-რი, მუხ. 35) თანახმად—ა/კსფსრ სახალხო კომისარიატის საბჭო აღგენს:

დამტკიცებთ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი ინსტრუქცია:

ინსტრუქცია საქონლის საექტიკეტო ფასებში გაყიდვისათვის ზე- დამხედველობის გაწევის შესახებ.

1. სსრკ. შინა და საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატისა და ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის მიერ ყოველგვარი საქონლისათვის დაწესებული საექტიკეტო ფასები სავალდებულოა მთლად ა/კსფსრ ტერიტორიაზე როგორც სახელმწიფო და კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის, ისე კერძო პირებისათვის.

2. ყველა საქონელი, რაც, ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის გამოცხადებისამებრ, უნდა გაიყიდოს საექტიკეტო ფასებში, გამოშვებულ უნდა იქნეს საქონლის შესაფერ სახევე-სათავსში, რომელსაც შემოკრული უნდა ჰქონდეს სათანადო ორგანოს მიერ დამტკიცებული ეტიკეტი.

3. ეტიკეტზე აღნიშნულ უნდა იქნეს:

- ა) ფირმის ნამდვილი სახელწოდება;
- ბ) წარმოების ადგილი და ფირმის ნამდვილი მისამართი;
- გ) საქონლის სახელწოდება;
- დ) საფაბრიკო-საქარხნო მარკა;
- ე) წონა ან, უკეთეს საქონელი ცალობით არის ჩაწყობილი, წონა და რაოდენობა;

ვ) ხარისხი;

ზ) საქონლის წონისა ან რაოდენობის საექტიკეტო ფასი;

თ) წარწერა: „ეტიკეტზე აღნიშნულ ფასზე ძვირად გაყიდვა დაისჯება კანონით“.

4. საექტიკეტო ფასებში გასაყიდათ გამოცხადებული იმ საქონლის ეტიკეტის გარეგანი სახე, რომელიც შემდგომადაც იქნება გამოშვებული, სრულიად უნდა შეესაბამებოდეს უწინ გამოშვებული საქონლის ეტიკეტს, უკეთეს დაკანონებული ცვლილება რამ არ მომხდარა.

5. მეთვალყურეობა საქონლის საექტიკეტო ფასებში გაყიდვის წესებისა და ამა ინსტრუქციის სხვა მოთხოვნათა აღსრულებისათვის დაეკისრება ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატს, მის რწმუნებულებს რესპუბლიკებში და წარმომადგენლებს ავტონომიურ რესპუბლიკებში, ა/კსფსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატებს და მათ აღვილობრივ ორგანოებს.

6. ამა ინსტრუქციის დარღვევისათვის მეთვალყურე ორგანო ყოველი შემთხვევის გამო შეადგენს ოქმს, რასაც ხელს მოაწერს ოქმის შემდგენელი, დამრღვევი და ორი მოწმე. ოქმი გაეგზავნება სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს გადასახდელის ადმინისტრაციულის წესით დადებისათვის.

7. ამა, საქონლის საექტიკეტო ფასებში გაყიდვის, წესების დარღვევისათვის დამნაშავეს გადაჰდება ჯარიმა, რაც დადებულ უნდა იქნეს ადმინისტრაციული წესის თანახმად შემდეგი რაოდენობით:

ა) ყველა იმ შემთხვევაში, როდესაც საექტიკეტო ფასების დარღვევა მოხდა საქონლის პარტიობით გაყიდვის დროს, ჯარიმა არ უნდა აღემატებოდეს

გაათკეცებულ რაოდენობას იმ განსხვავებისას, რაც ფაქტიურად გაყიდული საქონლის პარტიის ფასსა და ამ საქონლის პარტიის საექტიკეტო ფასს შორის არის, იმ პირობით-კი, რომ აღნიშნული გაათკეცებული განსხვავება ორმოცდაათ მან. უნდა აღმატებოდეს;

ბ) ყველა სხვა შემთხვევაში ჯარიმა გადახდევინებულ უნდა იქნეს არა უმეტეს 50 მან. რაოდენობისა.

8. ამა ინსტრუქციის წესების განპირობებითი დარღვევისათვის, იმის გარდა, რომ დამნაშავეს გადაჰხდება დაწესებული ჯარიმა, მეთვალყურე ორგანო შეადგენს ოქმს, რომელიც გადაეცემა სათანადო სახალხო სასამართლოს დამნაშავეს პასუხისმგებში მისაცემად უწყებელი რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე დ. ჭუსეინოვი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

1926 წ. აპრილის 15. ტფილისი სასახლე

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს

დადგენილება № 10 ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

638. ა/კსფსრ-ში სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეეკრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების დამტკიცების შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი წესები სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და ბაჟის მენარჩენეთა ქონების შეეკრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე დ. ჭუსეინოვი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

1926 წ. აპრილის 15. ტფილისი-სასახლე.

წესები საქსსრ-ში სახალხოვნო და ადგილობრივი გადასახადისა, გამოსაღებისა და გაუის მენარჩენე- თა კონების შეკვრისა და საჯარო ვაჭრობით გა- ჟიდვის შესახებ.

მუხ. 1. მენარჩენის ქონების შეკვრა მოხდება მით, რომ შედგენილ იქნება ქონების აწერის აქტი და გამოცხადება მენარჩენეს, მისი ხელმოწერით, რომ აკრძალული აქვს, გადამხდევნები ორგანოს ნებადართველად, აწერილი ქონების გასხვისება და შეკვრის ადგილიდან სხვა ადგილას გადატანა.

შენიშვნა 1. ქონების აწერილობა შედგენილ უნდა იქნეს ორი მოწმისა და აწერილი ქონების შემნახველის თანადასწრებით, უკეთუ საჭირო იქნება ამ უკანასკნელის დანიშვნა (მუხ. მე-5 და 6).

შენიშვნა 2. სია შედგენილი უნდა იქნეს მენარჩენეს განცხადების თანახმად, თუ პირველ რიგში რა და რა საგანზე მიიქცეს გადასახდელი, უკეთუ ეს განცხადება ხაზინის ინტერესებს არ არღვევს.

შენიშვნა 3. უკეთუ აწერილობის შედგენის დროს მენარჩენე არ იმყოფება, განცხადება ქონების შეკვრის თაობაზე ჩაბარდება მისი ოჯახის ერთ-ერთ წევრს ან გამოიკიდება მის საცხოვრებელ ადგილას სახლის სამოურაოს ან სოფლის საბჭოს და მილიციის წარმომადგენელთა თანადასწრებით.

მუხ. 2. მენარჩენის ქონების შეკვრას და მასთან დაკავშირებულ ყოველ მოქმედებას, აგრეთვე სათანადო საფინანსო განყოფილების ნებადართვით ამ ქონების საჯარო ვაჭრობით გაყიდვას მოახდენს თვითეული საგადასახადო უბნის ფარგლებში პირდაპირი გადასახადების ნარჩენისათვის — საფინანსო ინსპექტორის განკარგულებით: ქალაქად — საფინანსო აგენტი, სოფლად — თემისა, დაირისა და უბნის აღმასრულებელი კომიტეტის წარმომადგენელი ან ერთ-ერთი წევრი აღნიშნული აღმასრულებელი კომიტეტისა; არაპირდაპირი გადასახადის ნარჩენისათვის — არაპირდაპირი გადასახადების ინსპექტორი უშუალოდ ან, მისი მინდობილობით, მისი თანაშემწე.

მუხ. 3. ქონების აწერასთან ერთად აწერილობის შემდგენელი შეაფასებს აწერილ ქონებას საშუალო საბაზრო ფასების მიხედვით, რაც აწერის დროს იმ ადგილას იქნება.

უკეთუ მენარჩენე წინააღმდეგი იქნება ამ შეფასებისა, მისი მოთხოვნით შეფასება უნდა მოხდეს ექსპერტის მეშვეობით, რომელსაც, საფინანსო ორგანოს მოთხოვნით, წარავლინებს სათანადო სახელმწიფო დაწესებულება ან კოოპერატიული ორგანიზაცია თავის თანამშრომელთაგან.

მუხ. 4. ქონების აწერილობა უნდა შეიცავდეს:

1. ქონების ამწერი პირის თანამდებობასა და ვინაობას.
2. აწერის დროსა და ადგილს.
3. შეკვრის საფუძველს.

4. მენარჩენის ვინაობას.
5. თვითეული შეკრული საგნის სახელწოდებას და აწერილობას.
6. თვითეული შეკრული საგნის შეფასებას.
7. 2 თანადამსწრე პირის ვინაობას.
8. შემნახველის ვინაობას (მუხ. მე-5), შემნახველის მოვალეობის განმარტებას და შემნახველის ხელმოწერას.
9. მხარეთა და აწერის დამსწრე პირთა შენიშვნებსა და ამისგამო ამწერი პირის მიერ გაცემულ განკარგულებას.
10. აღნიშვნას, რომ აწერილობის შედგენას დაესწრო მენარჩენე და რომ მას ჩაჰბარდა განცხადება ქონების შეკვრის თაობაზე; ხოლო, უკეთუ მენარჩენე არ დაესწრო,—აღნიშვნას, რომ განცხადება ქონების შეკვრის თაობაზე გამოკიდულია მენარჩენის საცხოვრებელ ადგილას ამა და ამ პირთა თანდასწრებით ან, რომ განცხადება ჩაჰბარდა მენარჩენის ოჯახის ერთ-ერთ წევრს მენარჩენისათვის გადასაცემად, და, სახელდობრ, ვის ჩაჰბარდა

11. ყველა თანადამსწრის ხელმოწერას.

მუხ. 5. აწერილი ქონება შესანახად მენარჩენეს გადაეცემა. უკეთუ მენარჩენე უარს იტყვის შენახვაზე, ან იგი აწერის დროს არ იმყოფება ადგილდბრივ, ან და არის ისეთი გარემოება, რაც უნდობლობას იწვევს მენარჩენის მიმართ, შემნახველს დანიშნავს ქონების შეკვრის აქტის შემდგენელი.

შენიშვნა. აწერილობის შემდგენელი აწარმოებს ამასთანავე დართული ფორმით გადახდის ღონისძიებათა რეესტრს.

მუხ. 6. უკეთუ შემნახველად მენარჩენე არ არის დანიშნული, იგი, შემნახველი, მიიღებს შენახვისათვის გასამრჯელოს იმ ნიხრით, რომელიც იმ ადგილას მოქმედებს სასამართლოს წესით გადასახდევინებელის შემნახველთა გასამრჯელოსათვის; ამას გარდა, სათანადო შემთხვევაში, შემნახველს აენზლაურება შენახვისათვის ფაქტიურად გაწეული ხარჯი.

შენიშვნა. შეკრული ქონების შემნახველთა სასყიდლის ნიხრი მოთავსებულია ამა წესების 1-ლ დანართში.

მუხ. 7. აწერილობის შედგენისათანავე შემდგენელი დაუყოვნებლივ წარუდგენს მას, სათანადო საფინანსო ინსპექტორის მეშვეობით, სამაზრო საფინანსო განყოფილებას დასამტკიცებლად, ხოლო ავტონომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში—სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოს; ხოლო იმ სახელმწიფოს და კოოპერატიულ საწარმოთა და სააქციონერო საზოგადოებათა მიმართ, სადაც სახელმწიფო და კოოპერატიული კაპიტილი ფაქტიურად ჰმეტობს, აგრეთვე, უკეთუ გაყიდული იქნება კერძო პირთა და საწარმოთა შენობები, გადასახდელის იძულებითი ღონისძიებით გადახდევინება უნდა მოხდეს „გადასახადთა გადახდევინების დებულების“ 26 მუხლის მე-2 ნაწ. თანახმად (სსრკ კან. კრ. 1925 წ. მე-70 №-რი, მუხ. 518) და მარტოოდენ სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის განსაკუთრებული დადგენილებით თვითეულ ცალკე შემთხვევაში.

არაპირდაპირი გადასახადის მენარჩენის ქონების აწერილობას არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექტორი დასამტკიცებლად უშუალოდ სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატს წარუდგენს.

აღწერილობა დამტკიცებულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს სამის დღისა.
 მუხ. 8. აღწერილობის დამტკიცებისა და სათანადო საფინანსო განყოფილების მიერ აწერილი ქონების გაყიდვის ნებართვის შემდეგ, საფინანსო ინსპექტორი ან არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექტორი დანიშნავს აწერილი ქონების საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის დღესა და ადგილს. საჯარო ვაჭრობა დანიშნულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ორი კვირისა გაყიდვის ნებართვის დღიდან.

შენიშვნა 1. ქონების შეკვრასა და გაყიდვის შორის უნდა გაიაროს ერთ კვირაზე არა ნაკლები დრო, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა აწერილია ადვილად გასაფუჭებელი საგნები, რაც ვაჭრობის ნებართვისათა-ნავე დაუყოვნებლივ გაიყიდება;

შენიშვნა 2. უკეთუ მენარჩენე თანახმაა, რომ მისი კუთვნილი ადვილად გასაფუჭებელი ქონება დაუყოვნებლივ გაიყიდოს, საჯარო ვაჭრობა შეიძლება საფინანსო განყოფილების ნებართვის მიღებამდე მოხდეს.

მუხ. 9. იურიდიულ პირთა და მათ შორის სახელმწიფო და კოოპერატიულ საწარმოთა ქონების გაყიდვა უნდა მოხდეს სათანადო რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის განსაკუთრებული ნებართვით თვითეულ ცალკე შემთხვევაში.

სახელმწიფო და კოოპერატიულ საწარმოთა აწერილი ქონება გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით არა უადრეს, ვიდრე ორი კვირის ვადა გავილოდეს ქონების შეკვრის დღიდან. გამოჩაკლისი შეიძლება ადვილად გასაფუჭებელი საგნებისათვის, რაც ვაჭრობის ნებართვისათა-ნავე დაუყოვნებლივ უნდა გაიყიდოს; ამისთანა შემთხვევაში ნებართვა დეკრეტით გამოითხოვება.

მუხ. 10. აწერილი ქონების საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის დღესა და ადგილს, უკეთუ ქონების ღირებულება, შეფასების მიხედვით, ას მანეთს აღემატება, საფინანსო ინსპექტორი ან არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექტორი გამოაცხადებს ადგილობრივ ოფიციალურ გაზეთში სამს დღეზე არა უგვიანეს საჯარო ვაჭრობამდე. ანასთან ერთად განცხადება გამოიკიდება ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოში ან სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტში — კუთვნილებისამებრ, თემისა, დაირისა ან უბნის აღმასრულებელ კომიტეტში და სოფლის საბჭოში; აგრეთვე ეცნობება იმ მენარჩენეს, რომლის ქონებაც იყიდება. ამას გარდა, სოფლად, სოფლის საბჭოთა მეშვეობით, ეს უწყება უახლოეს სოფლების მცხოვრებთ.

შენიშვნა. სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ნარჩენისათვის გასაყიდი ქონების საჯარო ვაჭრობის დღე და ადგილი გაზეთში არ გამოცხადდება.

მუხ. 11. ვაჭრობის მწარმოებელი პირი, უკეთუ საკირო იქნება, მოახდენს მენარჩენის თანხმობით, განკარგულებას აწერილი ქონების მოტანის შესახებ ვაჭრობის ადგილას, იქ, სადაც საბაზრო პირობები ვაჭრობას უფრო ხელს უწყობს, და, შეამოწმებს-რა ამ ქონებას აწერილობისდა მიხედვით, მისცემს შემნახველს ქონების მიღების ხელწერილს.

შენიშვნა. გასაყიდი ქონების მოტანა მოხდება მენარჩენის საშუალებითამ მისი ხარჯით.

მუხ. 12. იმ დღეებში, რა დღეებშიაც საჯარო ვაჭრობაა დანიშნული, მსურველნი მიიშვებიან გასაყიდი საგნების დასათვალისწინებლად. ის, ვისაც სურს მონაწილეობა მიიღოს შენობის (მფლობელობის) საჯარო ვაჭრობით გაყიდვაში, მოვალეა წარადგინოს ხელწერილი, რომ არაავითარი კანონიერი დაბრკოლება არ არსებობს, რათა მან გასაყიდი შენობა (მფლობელობა) შეიძინოს.

მუხ. 13. წინა მუხლში აღნიშნული ხელწერილის გარდა, ის, ვისაც სურს შენობის ყიდვა, მოვალეა შეიტანოს ბე—შენობის შეფასების 10 პროც. თანხა. ეს არ გავრცელდება სახელმწიფო დაწესებულებებსა და საწარმოზე.

მუხ. 14. ვაჭრობაში მონაწილეობას ვერ მიიღებს ადგილობრივი სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისა, თემისა, დაირისა და უზნის აღმასრულებელი კომიტეტისა და სოფლის საბჭოს წევრი, ის პირი რომელიც მონაწილეობას იღებდა ქონების აწერაში, ამ ქონების გაყიდვის მწარმოებელი პირი, საფინანსო ორგანოს მოსამსახურე, აგრეთვე მათი ოჯახის წევრი და ყველა ის პირი, ვინც მილიციაში მსახურებს.

მუხ. 15. ვაჭრობა დაწყებულ უნდა იქნეს 10 საათზე და არ უნდა გაგრძელდეს 18 საათ. გვიან.

მუხ. 16. უკეთუ 10 საათისათვის ვაჭრობის მსურველთაგანი არავინ გამოცხადდა ან და გამოცხადდა მხოლოდ ერთი მყიდველი, ვაჭრობის მწარმოებელმა პირმა უნდა უცადოს მყიდველთ 14 საათამდე. როდესაც გამოცხადდება ორზე არა ნაკლები მყიდველი, ხოლო მაინც არა უადრეს 12 საათისა, დაიწყება ვაჭრობა.

მუხ. 17. უკეთუ გაყიდვა ერთ დღეს ვერ დამთავრდა, იგი განიგრძობა შემდეგ დღეებში, ვიდრე დამთავრდებოდეს, რისთვისაც დაცულ უნდა იქნეს ამა წესების მე 15 და 16 მუხ.

მუხ. 18. ვაჭრობის წარმოების დროს ვაჭრობის მწარმოებელი პირი აცხადებს თვითთული საგნის ფასს, რაც შეფასებითაა განსაზღვრული და იკითხავს: „ვინ უმატებს“. ვაჭრობის მწარმოებელი პირი ფასებს მყიდველთ სიტყვიერად უცხადებს, ვიდრე სართის ძლევა გრძელდება.

მუხ. 19. სართის ძლევის შეწყვეტის შემდეგ ვაჭრობის მწარმოებელი პირი წარმოსთქვამს სამჯერ შემდეგ სიტყვებს: „არავინ უმატებს“ და, უკეთუ, მესამეჯერ თქმის შემდეგ, სართს არავინ განაცხადებს, სართი აღარ მიიღება და ვაჭრობა დამთავრებულად ითვლება.

მუხ. 20. გასაყიდი საგანი დარჩება იმას, ვინც უდიდესი ფასი შეაძლია.

მუხ. 21. უკეთუ ქონების ნაწილის გაყადვით ისეთი თანხა შემოვიდა, რაც საკმარისაა ამა წესების 29 მუხ. „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნ. აღნიშნული ხარჯისა და პრეტენზიის დასაფარავად, დანარჩენი საგნების გაყიდვა შეწყდება და ეს საგნები პატრონს დაებრუნება.

შენიშვნა. ვაჭრობის მწარმოებელ პირს, ვაჭრობის დაწყებამდე, უნდა ჰქონდეს სწორი ცნობები ამა წესების 29 მუხ. „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნ. აღნიშნული ხარჯებისა და პრეტენზიის რაოდენობის შესახებ.

მუხ. 22. ვაჭრობის მწარმოებელი პირი შეადგენს სავაჭრო ფურცელს, რომელშიაც აღინიშნება:

ა) ვინ, როდის და სად მოახდინა ვაჭრობა;
 ბ) სად გაიყიდა ქონება;
 გ) გასაყიდი საგნების ნომრები აწერილობით;
 დ) ვაჭრობაზე შეძლეული უდიდესი ფასი;
 ე) მყიდველის სახელი, მამის სახელი და გვარი, რაც მყიდველმა საკუთარის ხელით უნდა ჩასწეროს, ხოლო თუ მან წერა არ იცის, მისი მინდობილობით, სხვა პირმა;

ვ) გასაყიდად დანიშნული ქონებიდან რა დარჩა გაუყიდველი.

მუხ. 23. მყიდველი დაუყოვნებლივ, ვაჭრობის გათავებისათანავე, შეიტანს მის მიერ უკანასკნელად შეძლეული ფასის არა ნაკლებ ერთი მეხუთედი ნაწილისა. დანარჩენი თანხა—იგი მოვალეა—გადაიხადოს ნაღდ ფულად არა უგვიანეს მეორე დღისა.

მუხ. 24. იმ პირის მიერ შეტანილი ბე (მუხ. 13), რომელსაც გაყიდული შენობა დარჩა, ნასყიდობის თანხაში ჩაირიცხება. დანარჩენი თანხა—საჯარო ვაჭრობით შენობის მყიდველმა უნდა გადაიხადოს არა უგვიანეს სამის დღისა ვაჭრობის დღიდან—უამდღეოდ. გასაყიდი შენობის ვაჭრობის მონაწილეთ, რომელთაც მცირე ფასი შეაძლიეს, ბე, ვაჭრობის გათავებისათანავე, დაუყოვნებლივ დაებრუნებათ.

მუხ. 25. უკეთუ მყიდველი დაწესებულ ვადაზე არ შეიტანს სრულად მის მიერ ვაჭრობაზე შეძლეულ თანხას, მის მიერვე საწინდრად შეტანილი ვაჭრობაზე შეძლეული უკანასკნელი ფასის ერთი მეხუთედი ნაწილი, ხოლო შენობის გაყიდვის დროს შეტანილი ბე სახელმწიფო შემოსავალში გადაირიცხება. მყიდველის მიერ შეტანილი საწინდარი ან ბე სახელმწიფო შემოსავალში გადაირიცხება იმ შემთხვევაშიაც, უკეთუ გამოაშკარავდა, რომ მყიდველი ვაჭრობაში მონაწილეობას უკანონოდ იღებდა ან მას უფლება არა ჰქონდა შენობა (მფლობელობა) შეეძინა.

მუხ. 26. გაყიდული საგანი მიეცემა მყიდველს მხოლოდ მას შემდეგ, უკეთუ იგი სრულად გადაიხდის ვაჭრობაზე შეძლეულ თანხას, ამასთანავე იგი აუცილებლად წინასწარ გაფრთხილებულ უნდა იქნეს იმ შედეგის გამო, რაც მოჰყვება სახალხო სასამართლოს გადაწყვეტილებას ვაჭრობის გაუქმების შესახებ—(მუხ. 35).

მუხ. 27. საჯარო ვაჭრობით შენობის (მფლობელობის) მყიდველს მიეცემა საჯარო ვაჭრობის აქტის ასლი, რაც მას უფლებას აძლევს შენობის (მფლობელობის) შეძენის სანოტარო აქტის შედგენისათვის, აქსტსრ-ში შემავალი სათანადო რესპუბლიკის სამოქალაქო სამართლისა და სამოქალაქო-საპროცესო კანონმდებლობის თანახმად.

მუხ. 28. ქონების გაყიდვით შემოსული თანხა განაწილდება შემდეგნაირად:

ა) პირველ რიგში დაიფარება ქონების შეკვერისა, შენახვისა, მოტანისა და გაყიდვის ხარჯი;

ბ) მეორე რიგში გასტუმრებულ იქნება ვალი სამუშაო ხელფასისა, სოციალური დაზღვევისა და ალიმენტებისათვის; უკანასკნელ შემთხვევაში, თანახმად აღმასრულებელი ფურცლისა და სასამართლოს ბრძანებისა, რაც წარდგენილ უნდა იქნეს სათანადო საფინანსო განყოფილებაში ვაჭრობის ნებადართვამდე,—

უკეთუ მენარჩენის ნაღდი ფული საკმაო არ არის აღნიშნული პრეტენზიების დასაფარავად;

გ) მესამე რიგში დაიჭირება გადასახადის ნარჩენი — საურავით, პროცენტით და ჯარიმით, უკეთუ არ არსებობს საკრედიტო დაწესებულების საგირავნო პრეტენზია („გადასახადთა გადახდევინების დებულების“ მე-12 მუხ.);

დ) ნაშთი მენარჩენს გადაეცემა.

შენიშვნა. ვაჭრობის მწარმოებელი პირი არავითარ სამისო სპეციალურ გასამრჯელოს არ იღებს.

მუხ. 29. უკეთუ მენარჩენე ვაჭრობის დაწყებამდე დაჰფარავს სრულად ნარჩენს სატრავით და ქონების შეკვრისა, შენახვისა და მოტანის ხარჯს, ვაჭრობა მოისპობა და, საფინანსო ინსპექტორისა ან არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექტორის განკარგულებით, აწერილ ქონებას ყადაღა მოეხსნება.

მუხ. 30. ვაჭრობის მწარმოებელი პირი, ვაჭრობის შემდეგ, არა უგვიანეს მეორე დღისა, ჩააბარებს მთლად შემოსულ თანხას ფინანსთა სახალხო კომისიონატისა ან თემისა, დაირისა ან უზნის აღმასრულებელი კომიტეტის სალაროს (უკეთუ ვაჭრობა სას.-სამ. გადასახადის ნარჩენის დასაფარავად მოხდა); ამასთანავე სათანადო საფინანსო ორგანოს შეატყობინებს ვაჭრობის შედეგს.

მუხ. 31. ვაჭრობა არშემდგაოდ ცნობილ იქნება:

ა) უკეთუ ვაჭრობისათვის არავინ გამოცხადდა ან გამოცხადდა მხოლოდ ერთი პირი;

ბ) უკეთუ ქონების შეფასებას გამოცხადებულთა შორის არავინ არა წაუმატა რა და

გ) უკეთუ ვაჭრობის გათავებისას მყიდველმა ვადაზე სრულად არ გადაიხადა შენაძლევი თანხა (მუხ. 24 და 25)

შენიშვნა. იმის შესახებ, რომ ვაჭრობა არ შესდგა, ვაჭრობის მწარმოებელი პირი შეადგენს აქტს.

მუხ. 32. უკეთუ ვაჭრობა არ შესდგა, დაინიშნება მეორე ვაჭრობა არა უადრეს ერთი კვირისა; ამასთანავე, თუ საჭირო იქნება, ეს ვაჭრობა შეიძლება სხვა ადგილას დაინიშნოს. მეორე ვაჭრობა სწარმოებს იმავე წესით, როგორც პირველი ვაჭრობა, ხოლო იმ განსხვავებით, რომ ვაჭრობა დაიწყება ამ (მეორე) ვაჭრობაზე შეძლეული პირველი თანხით და იგი შემდგარად ჩაითვლება, თუნდაც ამ ვაჭრობაზე შეძლეული უდიდესი თანხა ქონების შეფასებაზე ნაკლები იყოს.

მუხ. 33. უკეთუ მეორე ვაჭრობაც არ შესდგა, აწერილი ქონება დარჩება „გადასახადთა გადახდევინების დებულების“ 33 მუხლში აღნიშნულ საფინანსო ორგანოს და მისი რეალიზაცია უნდა მოხდეს ყოველგვარი საშუალებით, კერძოდ, მით, რომ, თანახმად დადებული ხელშეკრულებისა, გადაეცეს ლომბარდს გასაყიდად; ამრიგად შემოსული თანხა განაწილდება ამა წესების 29 მუხ. აღნიშნული წესისამებრ.

გადაუხდებელი ნარჩენი მოიხსნება ანგარიშიდან, როგორც უიმედო, „გადასახადთა გადახდევინების დებულების“ 40—45 მუხ. მიხედვით.

მუხ. 34. საჩივარს საჯარო ვაჭრობის არაკანონიერად წარმოების გამო განიხილავს ის სახალხო სასამართლო, რომლის რაიონშიაც მოხდა ვაჭრობა და რომელსაც უნდა წარედგინოს ეს საჩივარი არა უგვიანეს სამის დღის ვადისა ვაჭრობის დამთავრების დღიდან. მიიღებს-რა საჩივარს ვაჭრობის არაკანონიერად წარმოების გამო, სახალხო სასამართლოს შეუძლიან შეაჩეროს ვაჭრობით გაყიდული ქონების მყიდველისათვის გადაცემა.

მუხ. 35. უკეთუ სახალხო სასამართლო სცნობს, რომ საჯარო ვაქრობა მთლად ან ნაწილობრივ წარმოებულა არაკანონიერად, დაინიშნება ახალი ვაქრობა ამა წესების მე-8 და შემდგომი მუხლების თანახმად.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს.

სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადის მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და საჯარო ვაქრობით გაყიდვის წესების მე-6 მუხლის დანართი.

ნიხრი შაპრული ქონების შეგნახვალის სასყიდლისა.

1. გადამხდევინებელი, მოვალე და მათი ოჯახის წევრი, რომელიც მათთან ერთად სცხოვრობს, სასყიდელს შენახვისათვის არ მიიღებს.

2. საფინანსო ორგანოს მიერ დაინიშნული შეგნახველი მიიღებს სასყიდელს შენახვისათვის არა უმეტეს, ვიდრე ერთი თვის განმავლობაში: როდესაც ქონების შეფასება 50 მან. არ აღემატება— 5% შეფასების თანხისას; როდესაც შეფასება ამ თანხას აღემატება—პირველ 50 მანეთზე— 5% , ხოლო შემდგომზე—51-დან 250 მანეთამდე— 2% შეფასების თანხისას; როდესაც შეფასება 250 მან. აღემატება—პირველი 50 მან.— 5% , ხოლო შემდგომზე—250 მანეთამდე— 2% და 250 მეტზე— 1% შეფასების თანხისას.

3. ქონების ერთ თვეზე მეტ ხნის განმავლობაში შენახვისათვის თვითეულ შემდგომ თვეში მოემატება იმ თანხის ერთი მეოთხედი, რაც აღნიშნულია ნიხრის მე-2 მუხ.; ამასთანავე არა-სრული თვე სრულ თვედ ჩაითვლება.

4. ცხოველთა შენახვისათვის ზევით განსაზღვრული სასყიდელი გადიდებულ უნდა იქნეს 50% -ით.

5. უკეთუ ქონების შენახვისათვის საჭირო იქნება რაიმე ხარჯი, როგორც, მაგალითად, დარაჯთა დაქირავება, განსაკუთრებული შენობა ქონების მოსათავსებლად, ცხოველთა გამოკვება, ქონების გადაზიდვა და სხვ., ეს ხარჯი შეგნახველს ცალკე აენახლაურება.

6. ქონების შეგნახვა მე-5 მუხ. გათვალისწინებულ პირობებში საფინანსო ორგანომ უქველად უნდა აღნიშნოს თვით აღწერაშივე, თანაც უკლებლივ უნდა იყოს ნაჩვენები ყველა საამისოდ საჭირო ხარჯი, რაც გამოიხანგარიშება არსებული საშუალო საბაზრო ფასების მიხედვით.

7. შეგნახველი ხელს მოაწერს ქონების მიღებაზე თვით აღწერაში, რომლის ასლიც მას მიეცემა.

8. საფინანსო ორგანოს მიერ ქონების შესაფასებლად მიწვეული მცოდნე პირი გასამრჯელოს მიიღებს საშუალო სამუშაო ხელფასის ანგარიშით, მისი კვალიფიკაციის თანახმად, ნახევარდღისთვის, უკეთუ შეფასებას იგი ორ საათზე მეტ ხანს არ მოუნდა, და მთელი დღისათვის, უკეთუ მან დღის განმავლობაში ორი საათიდან ექვს საათამდე იმუშავე; ხოლო იმ ხნის განმავლობაში, რასაც იგი ექვს საათზე მეტს იმუშავეს, იგი მიიღებს თვითეული საათისათვის საათნახვერის რაოდენობით.

9. ამას გარდა, დამფასებელს აენახლაურება გზის ხარჯი მისი მუდმივი საცხოვრებელი ან სამსახურის ადგილიდან შეფასების ადგილამდე მისვლისათვის—წინაუქმოდ.

10. შეგნახველი ანგარიშვალდებულია შესანახი ქონების შემოსავლისათვის.

ფორმა № 1-ა.

მენარჩენთა ქონების შეკვრისა და სა-
ჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების მე-4
მუხლის დანართი.

ა ლ წ ე რ ა

ქონებისა, რომელიც ეკუთვნის

და არის

მოახდინა 192 წ.

ფინ

თანახმად გადასახალთა გადახდევ. დებ. 11, 12 და 15

მუხ. მენარჩენის

და მოწმეთა

თანადასწრებით

ნარჩენის გადაუხდელობის გამო.

ქანდ რიგზე	აწერილი საგნების სახელწოდება	რაოდენობა.	ზიმა ან წონა.	შეთასება		ვის ჩაბარდა შე- სანახად.	შემნახველის ხელწერილი	შენიშვნა.
				მან.	კაპ.			

ხელმოწერა:

აღწერა მოვახდინე

აღწერას } მენარჩენე
დაესწრენ } მოწმენი

ფორმა № 1—ბ.

აღწერა შენობათა

რომელიც ეკუთვნის მოქ .....
 ..... და მდებარეობს

აღწერა მოახდინა .....

თანხმად გადასახადთა გადახდევ. დებულ. 11, 12 და 15 მუხ.

აღწერა მოხდა 192....წ.

მფლობელობა შესდგება .....

საქალაქო შეფასებით დაფასებულია .....

სადასაზღვეო შეფასებით დაფასებულია .....

№№ რიგზე.	შენობათა აღწერა	შეფასება		შინიშვნა
		მან.	კაპ.	

აღწერას და შეფასებას დაესწრნენ მენარჩენე .....
 მოწმები .....

ხელმოწერა:

აღწერა მოვახდინე .....

აღწერას დაესწრნენ: { მენარჩენე .....
 { მოწმები .....
 { მოწვეული მცოდნე პირ .....

ფორმა № 2.

მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და სა-
ჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების მე-5
მუხლის დანართი.

რ ე ე ს ტ რ ი

გადახდევინების ღონისძიებათა აღნუსხვისა და ქონების გასხვისების შესახებ

..... გადასახადის ნარჩენის დასაფარავად,

რაც მოქ.

ითვლება.

რეესტრს აწარმოებდა ..... ფინ ..... რაიონის ..... უბნის

დაწყებულია 192 წ. ....

დამთავრებულია 192 წ. ....

მოქმედების თვე და რიცხვი	რა გაკეთებულა გადახდევი- ნებისათვის	გადამხდევინებლის მოქმედ- ების დროს წარდგენილი გან- ცხადებანი.	შ ე ნ ი შ ე ნ ა

ფორმა № 3.

ქონების შეკვრისა და გაყიდვის წესების მე-10 მუხ. დანართი.

ზ ა ნ ც ხ ა ლ ე ბ ა .

..... ინსპექტორი ..... უბნისა
 (რაიონისა) ..... აცხადებს, რომ .....
 ..... (რა დღეა კვირის) ..... (192 წ. თვე და რიცხვი)
 დღის ..... საათზე ..... გადასახადის ნარჩენის
 გადაუხდელობისათვის ..... (სადგომის სწორე
 მისამართი) გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით ქონება, რომელიც ეკუ-
 თვნის .....

„ ..... „ მან. და „ ..... „ კაპ. შეფასებული ..... და
 სხვა საქონელი ვაჭრობა პირველი ..... *)
მეორე.
 ვაჭრობა დაიწყება შეფასების თანხიდან
შედღეული ფასიდან .....

ფორმა № 4 ა .

ქონების შეკვრისა და გაყიდვის წესების 23 მუხ. დანართი.

ვაჭრობის უზრცელი .

192 წ. .... ინსპექტორმა
 ..... უბნისა (რაიონისა)
 ....., გადასახადთა გადახდევნების დებულების
 11, 12 და 15 მუხ. და მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და საჯარო ვაჭრობით
 გაყიდვის წესების 8—23 მუხ. საფუძველზე და, თანახმად .....
 ..... ნებართვისა,

*) უკეთეს ვაჭრობა მეორედაა, —უნდა დაიწეროს: „ვაჭრობა დაიწყება შეძღეული ფასიდან“.

მოვახდინე საჯარო გაყიდვა .....

ქონებისა .....

..... გადასახადის ნარჩენის
დასაფარავად „.....“ მან. და „.....“ კაბ. თანხის რაოდენობით.

აღწერა შედგენილია 192.....წ. .... დამ-

ტკიცებულია 192.....წ. ....

ვაჭრობა მოხდა .....

ვაჭრობა დაწყებულ იქნა .....

№№ გასყიდი სა- გნებისა აღწერის მიხედვით.	შეფასება		ვაჭრობის დროს შეძლეუ- ლი უდიდესი ფასი		უდიდესი ფასის შე- მღებელი პირის სახელი, მამის სახე- ლი, გვარი და მი- სამართი.	მყიდველის მიერ საკუთარის ხელით ჩაწერა ფულის შე- ტანისა. (თანხა აღი- ნიშნება წერით) და ქონების მიღების ხე- ლწერილი.
	მან.	კაბ.	მან. (წერით)	კაბ.		

სულ გაყიდულია .....

..... თანხისა.

ვაჭრობა მოვახდინე .....

ვაჭრობას დაესწრნენ .....

ფორმა № 4 ბ.

ვაჭრობის ფურცელი.

192...წ. .... ფინ .....

....., გადასახადთა გადახდევინების დებულების 11, 12 და 15 მუხ. და მენარჩენეთა ქონების შეკვრისა და საჯარო ვაჭრობით გაყიდვის წესების 8—23 მუხ. საფუძველზე და, თანახმად.....

..... ნებართვისა, მოვახდინე საჯარო გაყიდვა

გადასახადის ნარჩენის დასაფარავად „.....“ მან. და „.....“ კაპ. თანხის რაოდენობით .....

ვაჭრობის დაწყების წინ ვაჭრობაში მონაწილეობის სურვილი განაცხადეს

წარმოადგინ მოწმობა .....

და ბე .....

მან. (კვეტ. № .....) .

ამას გარდა, ყველა მონაწილემ დასდო ხელწერილი წესების მე-12 მუხ. თანახმად. ხელწერილები აქვეა დართული. ვაჭ. დაწყებულ იქნა დღის „.....“ საათზე. უდიდესი ფასი.....

შეაძლია მოქ. .... რომელსაც

დარჩა ქონება.

ფინ .....

უდიდესი ფასი _____

შევაძლიე და დანარჩენი თანხის შემოტანას, უკვე შემოტანილი ბეისა და
_____ სახელზე გაკეთებული გირავენობის
აქტით გათვალისწინებული ვალას ჩათვლით, ვკისრულობ არა უგვიანეს _____

ხელმოწერა _____

ბე უკანვე მივიღე _____

ცნობა _____ ფინ (ხელმოწერა)

მყიდველმა _____

_____ მან. ნაღდ ფუ-
ლად შეიტანა _____ (რიცხვი) თარიღით
და _____ № რის ქვეთარით _____ მოქ

_____ ქონების გირავენობით აღებული ვა-
ლის დასაფარავად და ამიტომ ეს თანხა მასზე უნლა იქნეს გადატანილი.

ფინ _____

საქმე № _____ 192 _____ წ.

ასლი ესე ფინ _____

_____ მიერ, თანახმად სამოქ.-საბროც. კოდექსის
312 მუხ., მიეცა მოქ. _____ იმ საქმიდან, რომელიც შეეხე-

ბა მოქ. _____ სასარგებლოდ მოქ. _____ „ „ მან.
და „ „ კაპ. გირავენობის აქტით გადახევენებას. ასლი ესე მიცემულია _____

_____ სახელმწიფო სანოტარო კონტორაში წარსადგენად. საღერბო და სანიხ-
რო გამოსაღები მიღებულია. ქალ. _____ 192 _____ წ.

ფინან (ხელმოწერა).

№ _____

ბეჭედი

დადგენილება № 11 აკსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

639. ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „სამომხმარებლო კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის დაწესებული სოციალური დაზღვევის გადასახადის დროებითი საშელავათო ტარიფის თაობაზე“ 1926 წ. თებერვლის 11-ს თარიღითა და მე-2 №-ით გამოცემული დადგენილების შეფარდების წესის შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „სამომხმარებლო კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის დაწესებული სოციალური დაზღვევის გადასახადის დროებითი საშელავათო ტარიფის შესახებ“ 1926 წ. თებერვლის 11 თარიღითა და მე-2 №-ით გამოცემული დადგენილების მოქმედების ფარგალი შემოზღუდულ იქნეს სამომხმარებლო ტიპის კოოპერატიული ორგანიზაციებით, რომელთაც აერთიანებს ამიერკავკასიის კავშირი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე დ. უხეინოვი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

1926 წ. აპრილის 15. ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს.

დადგენილება № 12 აკსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი

640. სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებათა და საწარმოთა და საჯარო ანგარიშგება-ვალდებულ შერეულ საზოგადოებათა საანგარიშო ნაწილის დებულების დამტკიცების შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი „დებულება სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებათა და საწარმოთა და საჯარო ანგარიშგება-ვალდებულ შერეულ საზოგადოებათა საანგარიშო ნაწილის შესახებ“,

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე დ. ჰუსეინოვი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

1926 წ. აპრილის 15. ტფილისი. სასახლე.

დაგულეგა სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწ- სეგულეგათა და, სანგარიშთა და ანგარიშგეგა-ვალ- დაგულ შერეულ სანგარდოეგათა სანგარიშო ნაწი- ლის შესახებ.

1. სანგარიშო ნაწილის თავისდროზე მოწყობა (არა უგვიანეს დაწესებულების მოქმედების დაწყებისა) შეადგენს ამ დაწესებულების ადმინისტრაციის მოვალეობას.

2. დაწესებულებისა თუ საწარმოს ცენტრალური სანგარიშო ნაწილი განაგებს ამა დაწესებულებისა თუ საწარმოს ანგარიშგებას მთლად და აგრეთვე მათ შედგენილობაში შემავალ ადგილობრივ სანგარიშო ნაწილთ.

3. ქვემდგომი სანგარიშო ნაწილი თავის მუშაობაში იხელმძღვანელებს ზემდგომი სანგარიშო ნაწილის განკარგულებას და დირექტივს.

4. სანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელს დანიშნავს და გადააყენებს დაწესებულებისა თუ საწარმოს ცენტრალური ადმინისტრაცია, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად; ამასთანავე ადგილობრივი სანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელის დანიშნავსა და გადაყენებას მოახდენს ცენტრალური ადმინისტრაცია, ცენტრალური სანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელის წარდგენით, რაც შეთანხმებულ უნდა იქნეს ადგილობრივ ადმინისტრაციასთან.

შენიშვნა. უკეთუ ადმინისტრაციასთან დადებულ იქნება ინდივიდუალური ხელშეკრულება, იგი შეთანხმებულ უნდა იქნეს ამა დებულების მე-9-12 მუხლებთან.

5. მოსაწყობი სანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი, თანამდებობის მიღებისათანავე, მოვალეა, არა უგვიანეს ოთხი კვირისა, წარუდგინოს ადმინისტრაციას პროექტი მის მიერ სანგარიშო ნაწილის მოწყობისა და თანაც გამოარკვიოს ბალანსის ნომენკლატურა, სანგარიშო ნაწილის სტრუქტურა, ამ სანგარიშო ნაწილის ურთიერთობა დაწესებულების სხვა ნაწილებთან, შტატი და სანგარიშო ნაწილის თანამშრომელთა შორის მუშაობის განაწილება.

შენიშვნა 1. უკეთუ სანგარიშო ნაწილი ეწყობა დაწესებულების განყოფილებასა, კონტორასა ან სააგენტოსთან ან და სხვა რამ საპერიფერიო ნაწილთან, და თანაც ცენტრიდან მიღებულთა დებულებები, ცირკულიარები და სხვაგვარი მასალა, რომლითაც გათვალისწინებულია სანგარიშო ნაწილის მოწყობისა და მუშაობის წესი, — ხელმძღვანელი მოვალეა თავისი პროექტი სანგარიშო ნაწილის მოწყობისა აგოს ამ მასალებისადა მიხედვით, თუნდაც იგი არ ეთანხმებოდეს ცენტრის მიერ განსაზღვრულ დებულებათ. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, პროექტის შედგენასთან ერთად, სანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მიმართავს ცენტრს და გამოსთქვამს თავის მოსაზრებას.

შენიშვნა 2. სანგარიშო ნაწილის მოწყობის პროექტი, ადმინისტრაციის მიერ დამტკიცების შემდეგ, გაეგზავნება მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სათანადო ორგანოს ცნობად.

6. საანგარიშო ნაწილის მოწყობის პროექტი, ადმინისტრაციის მიერ დამტკიცების შემდეგ, ძალაში შედის და, არა უგვიანეს სამის თვისა, შეცვლილ უნდა იქნეს საანგარიშო ნაწილის დებულებით, რაც ადმინისტრაციმ უნდა დაამტკიცოს.

შენიშვნა უკეთეს საანგარიშო ნაწილი ეწყობა განყოფილებასა, კოტორასა ან სააგენტოსთან ან და სხვა რამ საპერიფერიო ნაწილთან, დებულება საბოლოოდ ძალაში შედის მარტოოდენ მას შემდეგ, როცა მას ცენტრი დამტკიცებს.

7. უკეთეს საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი შეუდგება ისეთი საანგარიშო ნაწილის გამგებლობას, რომელიც უკვე მოქმედებს, იგი მოვალეა, — ორიდან ექვს კვირამდე, საანგარიშო ნაწილის სამუშაოს ოდენობისა და ხასიათის მიხედვით, — წარუდგინოს ადმინისტრაციას წერილობითი მოხსენება იმის შესახებ, თუ რა მდგომარეობაშია მის მიერ მიღებული საანგარიშო ნაწილი; თანაც აუცილებლად უნდა აღნიშნოს ის გარემოება, რაც აბრკოლებს საანგარიშო ნაწილის წესიერ მუშაობას და გამოსთქვას თავისი მოსაზრებანი, როგორ შეიძლება თავიდან აცილებულ იქნეს ეს დაბრკოლებანი. ამასთან ერთად ხელმძღვანელი მოვალეა აუწყოს ადმინისტრაციას ყველა ის გარემოება და პირობა, რის თავიდან აცილება ან შექმნა მის ძალთა და კომპეტენციის გარეშეა.

8. საანგარიშო ნაწილის შტატის შევსებას და მის დროებით გადიდებას მასიური შევებულებების გამო ან იმის გამო, რომ მუშაობის რაოდენობამ ან მოცულობამ ეპიზოდურად იმატა, მოახდენს დაწესებულების ადმინისტრაცია, საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელის წარდგენით. უკეთეს საკირო იქნება შტატის დროებით გადიდება, ამის შესახებ წარსადგენ მოხსენებაში აღნიშნულ უნდა იქნეს დამატებითი პერსონალის რაოდენობა და დრო, რის განმავლობაშიაც ეს პერსონალია საჭირო.

9. საანგარიშო ნაწილის გამგეს უფლება არა აქვს დაანებოს სამსახურს თავი, ვიდრე სათანადოდ ჩამოყალიბებული არ იქნება მის მენაცვლისათვის საანგარიშო ნაწილის გადაცემა.

შენიშვნა. ხელმძღვანელის მერ სამსახურისათვის თავის დაანებება წლიური ანგარიშის შედგენის პერიოდში შეუძლებელია.

10. ჩამოყალიბებულ გადაცემად იგულისხმება მიღება ახალი ხელმძღვანელის მიერ საანგარიშო ნაწილის ბალანსისა, ყველა დოკუმენტისა და დავთრისა, რაც გადაცემის დროს მოაპოვება, და ამაზედ შედგენილ უნდა იქნეს აქტი ჩამბარებლისა და მიმღების ხელმოწერით.

11. უკეთეს გადასაცემი ბალანსი შედგენილია არა იმ თვის 1-ლი რიცხვისათვის, რომელ თვეშიაც გადაცემა სწარმოებს, ახალ ხელმძღვანელს უფლება აქვს მოითხოვოს, რომ საანგარიშო ნაწილის ჩამბარებელმა შეავსოს დავთრები იმ თვის 1-ლ რიცხვამდე, რომელ თვეშიაც გადაცემა სწარმოებს ასეთი მოთხოვნის გამო დაწესებულების ადმინისტრაციას უფლება აქვს არ გაანთავისუფლოს ჩამბარებელი ხელმძღვანელი, ვიდრე იგი მოთხოვნილ ბალანსს არ შეადგენს.

შენიშვნა. საანგარიშო ნაწილის ჩამბარებელ ხელმძღვანელს უფლება ეძლევა თავიდან აიცილოს ამა მუხლში აღნიშნული მოთხოვნის შესრულება მხოლოდ იმ შეზღუდვაში, უკეთეს დაამტკიცებს, რომ მოთხოვნილი ბა-

ლანსის შედგენა მას არ შეუძლიან მისგან დამოუკიდებელი მიზნების გამო.

12. უკეთეს საანგარიშო ნაწილი ურიგოდ არ არის დაყენებული (ე. ი. შედგენილია ბალანსი იმ თავის 1-თვის, რა თვეშიაც გადაცემა სწარმოებს და საანგარიშო ნაწილის ყველა დოკუმენტზე გამოწერილია ორდერი და გატარებულია დაეთრებში), და ამასთანავე საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელის თანამდებობისათვის კანდიდატი არ მოიპოება, ჩამბარებელ ხელმძღვანელს შეუძლიან საანგარიშო ნაწილი დროებით თავის მოადგილეს გადასცეს; ხოლო, ვინიცობაა, შტატში მოადგილის თანამდებობა არ ირიცხება, — გადასცეს საანგარიშო ნაწილის უფროს თანამშრომელს, ვიდრე ახალი ხელმძღვანელი დაინიშნებოდეს.

13. საანგარიშო ნაწილის ჩამოყალიბებისა და მოქმედების დროს დაწესებულების ადმინისტრაცია მოვალეა ყოველი ღონისძიებით ხელი შეუწყოს საანგარიშო ნაწილს, რათა მან განახორციელოს თავისი მიზნები, კერძოდ:

ა) ისე აწარმოოს თავისი მუშაობა, რომ შესაძლებელი გახდეს ამ მუშაობის თავის დროზე სისავსით და სისწორით აღნუსხვა;

ბ) გადასცეს ხოლმე საანგარიშო ნაწილს გასაცნობად ასლი ყველა ოქმისა, ჟურნალისა, განკარგულებისა, დებულებისა, ინსტრუქციისა და ცირკულიარისა, რაც-კი დაწესებულების მუშაობასთან დაკავშირებით გამოიცემა და აგრეთვე დაუყოვნებლად გადასცეს ხოლმე საანგარიშო ნაწილსავე მთლად შემოსული კორესპონდენცია საფინანსო, მატერიალური და საანგარიშო საკითხების გამო.

შენიშვნა. ყველა დაწესებულებაში საანგარიშო ნაწილისათვის გადასაცემი ქაღალდებისა და დოკუმენტების კატეგორიას და მათი გადაცემის წესს დაადგენს დაწესებულების ადმინისტრაცია საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელთან ერთად.

გ) განახორციელოს საანგარიშო ნაწილის მეშვეობით ყოველგვარი ურთიერთი მიმართვა სხვა დაწესებულებისა და პირისადმი წერილისა, ამონაწერისა, ნუსხისა, ცნობისა და სხვაგვარი გასაგზავნი დოკუმენტის სახით, როდესაც ამ მიმართვას კავშირი აქვს საანგარიშო ნაწილის მუშაობასთან;

დ) მისცეს საანგარიშო ნაწილს ისეთი მოწყობილება და შეუქმნას ისეთი პირობები, რაც შეესაბამება საანგარიშო მუშაობის თავისებურობას, კერძოდ: მოუპარავოს საანგარიშო ნაწილს ხელსაწყო, სკანდელარო და საკონტროლო საგნები, დავთრები, ბლანკები, კანონთა და განკარგულებათა კრებულები, პერიოდული გამოცემები და სახელმძღვანელოები, რაც-კი საჭირო და სასარგებლო იქნება საანგარიშო მუშაობისათვის.

14. საანგარიშო ნაწილის ჩამოყალიბებისთანავე დაწესებულების ადმინისტრაცია და ოპერატიული ნაწილები მოვალენი არიან დაუყოვნებლივ გადასცენ საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელს სააღნუსხვოდ დაწესებულების მიერ დადებული ყველა ხელშეკრულება, შეთანხმება და სხვაგვარი გარიგება და თავის დროზე აცნობონ ხოლმე საანგარიშო ნაწილს ყველა ის ცვლილება, რაც-კი მოხდება მომქმედ ხელშეკრულებაში, შეთანხმებაში და გარიგებაში.

15. დაწესებულების მიერ გაცემული ყველა თამასუქი და სხვ. ფულადი ვალდებულება უნდა გადაეცეს საანგარიშო ნაწილს სააღმსრებლოდ, ვიზის დასმისათვის და სათანადოდ ჩამოყალიბებული გაცემისათვის დანიშნულებისამებრ.

16. დაწესებულების ადმინისტრაციისა და ოპერატიული ნაწილების ყველა განკარგულება, რითაც, არსებული დებულებებისა და წესების განსავითარებლად, მოწესრიგდება ტექნიკური პირობები ფულადი და მატერიალური ფასეულობისა და საქონლის გამოყენებისა, შენახვისა, გადანაცვლებისა, დახარჯვისა ან გასხვისებისა და იმ მუშაობის წარმოებისა და აღნუსხვისა, რაც დაწესებულების ოპერატიულ ფუნქციებში შედის, — შემუშავებულ უნდა იქნეს საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელთან ერთად ან მასთანვე შეთანხმებული ამ განკარგულებათა ძალაში შესვლამდე.

17. საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მოვალეა ისე ააგოს საანგარიშო ნაწილი, რომ იგი განახორციელებდეს სრულ და სწორე აღნუსხვას, ე. ი. რომ მთლად დაწესებულების მოქმედება, გამოუნაკლისად, რის საბუხპალტრო აღნუსხვა-კი შეიძლება, გამოიხატებოდეს სათანადო ანგარიშებში. ამის განსახორციელებლად საანგარაშო ნაწილს ეძლევა შემდეგი უფლება:

ა) მოსთხოოს დაწესებულების სათანადო ნაწილს ყოველგვარი ცნობა და განმარტება იმ საკითხების გამო, რასაც კავშირი აქვს დაწესებულების ქონებასა და ფასეულობასთან, აგრეთვე სამეურნეო და საფინანსო მუშაობასთან;

ბ) გაუწიოს ზედამხედველობა ქვემდებარე და ანგარიშვალდებული საანგარიშო ნაწილების მოქმედებას მით, რომ: 1) გაეცნოს საქმის დაყენებას ადგილობრივ, 2) გამოიწვიოს ხოლმე, დაწესებულების ადმინისტრაციის თანხმობით, ბუხპალტრები ადგილებიდან პირადად ინსტრუქტიობის გაწევისათვის და 3) შეიმუშაოს დებულებანი, განკარგულებანი ინსტრუქციები და წესები, რითაც გათვალისწინებულ იქნება ამ ნაწილების მუშაობის წესი;

გ) შეამოწმოს ქონება და ფულადი და მატერიალური ფასეულობა, ამის შესახებ აქტის შედგენით ან უამისოდ; აგრეთვე რევიზია გაუკეთოს ყოველგვარი ფასეულების საცავებს აქტის შედგენით, რაშიაც აღნიშნული უნდა იყოს რევიზიის გამომწვევი მიზეზი და რევიზიის შედეგი;

დ) მოსთხოოს დაწესებულების ყველა ნაწილს, რომელსაც-კი ეს მოთხოვნა შეეხება, სისწორით და თავის დროზე შეასრულოს მოქმედი კანონები, განკარგულებები, ინსტრუქციები და წესები ანგარიშწარმოებისა და ანგარიშების შესახებ.

18. უკეთუ საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მიიღებს ადმინისტრაციისაგან ისეთ განკარგულებას, რაც ეწინაღმდეგება არსებულ კანონებს და დადგენილებებს, აგრეთვე მოქმედ დებულებებსა, ბრძანებებსა, განკარგულებებსა, ცირკულიარებსა, ინსტრუქციებსა და წესებს, იგი თავის აზრს წერილობით განაცხადებს და შეასრულებს ასეთ განკარგულებას მარტოდონ მას შემდეგ, როდესაც დაწესებულების ადმინისტრაცია წერილობით მისვე განცხადებაზე კვლავ დაუდასტურებს ამ განკარგულებას.

შენიშვნა. საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელის მიერ პროტესტმნილი განკარგულებისა ან დოკუმენტის საბუხპალტრო დავთრებში ვატარების დროს იგი აღნიშნავს ორდერზე მის მიერ განცხადებულ პროტესტს.

19. საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მიიღებს სააღნუსხვოდ და საბუხ-
 ჰალტრო დავთრებში გასატარებლად მხოლოდ ისეთ დოკუმენტებს (მათ შორის
 ხელშეკრულებას, პირობას, ვარიგებას და სხვ.), რაც სათანადოდ არის ჩამოყა-
 ლიბებული.

20. საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მოვალეა წარუდგინოს დაწესებუ-
 ლების ოპერატიულ ორგანოს, მისი მოთხოვნისამებრ, დაწესებული ანგარიშგე-
 ბის გარდა, აგრეთვე ყველა ის ცნობა, რაც უშუალოდ გამომდინარეობს არსე-
 ბულ სააღნუსხვო სისტემიდან.

21. საანგარიშო დარგის ყველა კატეგორიის მომუშავე, რომელიც კი სა-
 ბუხჰალტრო დავთრებში ისეთ ცნობას გაატარებს, რაც დაამახინჯებს ბალანსის
 სისწორეს და სინამდვილეს, უკეთეს ეს ჩადენილია შეგნებით, მიიციმა პასუხისგება-
 ში სასამართლოს წესით, იმის მიუხედავად, თითონ მან დამოუკიდებლად გაა-
 ტარა აღნიშნული ცნობა, თუ სხვა ვისიმე მოთხოვნით.

შენიშვნა. საანგარიშო დარგის მომუშავე განთავისუფლდება პასუხის-
 მგებლობისაგან, უკეთეს მან განაცხადა პროტესტი ამა დებულების მე-18
 მუხ. და ამავე მუხლის შენიშვნაში აღნიშნული წესისამებრ.

22. საანგარიშო დარგის მომუშავე პასუხს აგებს საბუხჰალტრო დავთრებ-
 ში უდოკუმენტო ცნობის გატარებისათვის ისევე, როგორც ამა დებულების 21
 მუხლში აღნიშნული ბალანსის დამახინჯებისათვის.

შენიშვნა. უდოკუმენტო ცნობის გატარებად იგულისხმება ისეთი
 გატარება, რაც თავის დასასაბუთებლად მოითხოვს ხელშეკრულებისა, პი-
 რობისა, კორესპონდენციისა, ამონაწერისა და ოფიციალური ცნობის დარ-
 თვას ან და საანგარიშო ნაწილში ქონებული ამგვარივე დოკუმენტების
 დასახელებას, ხოლო გატარება კი მოხდება ასეთი დოკუმენტების დაურთ-
 ველად ან დაუსახელებლად.

23. საანგარიშო დარგის მომუშავეს მიერ საანგარიშო ნაწილის საქმის ში-
 ნაარსის გახმაურება აკრძალულია.

24. ადგილობრივი საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მოვალეა ყველა
 იმ მოხსენების ასლი, რომელიც შეეხება საანგარიშო ნაწილის მუშაობისა ან ამ
 მუშაობის ცალკე მომენტების საკითხებს, წარუდგინოს ცენტრალური საანგარი-
 შო ნაწილის ხელმძღვანელს. სწორედ ასევე, უკეთეს საანგარიშო ნაწილსა და და-
 წესებულების ადმინისტრაციას შორის აღიძვრის რაიმე შეუთანხმებლობა ან
 საკითხი, საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელი მოვალეა აცნობოს ეს ცენტრა-
 ლური საანგარიშო ნაწილის ხელმძღვანელს, თანაც აღნიშნოს საქმის გარემოება
 და ისიც, თუ რა გზას დაადგა იგი.

25. აქსესრს მუშათა და გლეხთა ინსპექციის უფლება აქვს, ამა დებულების
 ცალკე მუხლების განსავითარებლად, გამოსცეს დამატებითი სათანადო ინსტრუ-
 კციები და წესები.

დადგენილება № 1571 ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალ- სო კომისარიისა

(მოწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. აპრილის 8.

641. შირის ტრესტის ნაკეთობის საბითუმო და ცალობითი ფასების შესახებ.

„ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების“ შესახებ ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1924 წ. ივნისის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ „გ“ პუნქტის თანახმად, ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1924 წლის ნოემბრის 17-ს თარიღისა და მე-18 №-რის, დადგენილების გასაუქმებლად, ადგენს:

1. შირის ტრესტის ტფილისისა და ბაქოს განყოფილების მიერ სახელმწიფო ვაჭრობისა, კოოპერაციისა და კერძო ვაჭრობისათვის გაცემული შირის ნაკეთობაზე დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საბითუმო საგასაცემო ფასები:

სახელწოდება.	საბით. ფას.
1. შირის ბოტიკი მამაკაც	4 მან. და 05 კაპ.
2. ნახევარ-ბოტიკი მამაკაც, მე-17 №-დგ.	3 " " 85 "
3. გალოში მამაკაც	3 " " 35 "
4. გალოში ქალისა	3 " " 35 "
5. გალოში K. T.	3 " " 35 "
6. გალოში მოზარდი ვაჟისთვის	2 " " 75 "
7. გალოში მოზარდი ქალისთვის	2 " " 15 "
8. გალოში ბავშვისთვის	1 " " 85 "
9. ბოტიკი მოზ. ვაჟ	3 " " 70 "
10. ნახევარ ბოტიკი მოზარდი ვაჟ	3 " " 45 "

2. დაწესებულ იქნეს შემდეგი უკიდურესი საგასაცემო ცალობითი ფასები სახელმწიფო ვაჭრობისა, კოოპერაციისა და კერძო ვაჭრობის ყველა საგასაცემო ადგილებში:

ცალობითი ფასები:

სახელწოდება	ტფილისისა და ბაქოსათვის	ა/კფსრ სხვა ადგილების.
1. შირის ბოტიკი მამაკაცის	4 მან და 45 კაპ.	4 მან. და 65 კაპ.
2. ნახ. ბოტ. მამაკაც მე-17 №-დგ 4 " " 25 "	4 " " 25 "	4 " " 45 "
3. გალოში მამაკაცისთვის 3 " " 70 "	3 " " 70 "	3 " " 90 "
4. გალოში ქალისთვის	3 " " 70 "	3 " " 90 "

5. გალოში K. T.	3 მან. და 70 კაპ.	3 მან. და 90 კაპ.
6. გალოში მოზარდი ვაჟ. . . .	3 " " 05 "	3 " " 20 "
7. გალოში მოზარ. ქალ.	2 " " 40 "	2 " " 55 "
8. გალოში ბავშვისთვის	2 " " 05 "	2 " " 15 "
9. ბოტიკები მოზარ. ვაჟ. . . .	4 " " 05 "	4 " " 25 "
10. ნახევარ-ბოტიკი მოზ. ვაჟ .	3 " " 80 "	4 " " — კ.

3. ა/კ. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულმა ა/კფსრ-ში შემავალ სათანადო რესპუბლიკაში მეთვალყურეობა უნდა იქონიოს ამა დადგენილების სისწორით შესრულებისათვის.

4. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინავაჭრობის წესების დარღვევისათვის.

5. დადგენილება ესე ძალაში შედის ა/წ. აპრილის 1-დან.

ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო
კომისარი ერკომაიშვილი.

მოწესრიგების სამმართველოს
უფროსის მოადგილე მერკუროვი.

საქმეთა მართველი ჩაკერტი.

გამოქვეყნებულია „ხარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს.

დადგენილება № 1672 აკსფსრ შინა-ვაჭრობის სა- ხალხო კომისარიატისა.

(მოწესრიგების სამმართველო)

1926 წ. აპრილის 8.

642. პაპიროსის საბითუმო და ცალობითი ფასების შესახებ.

ა/კფსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ „ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დროებითი დებულების შესახებ“ 1924 წ. ივნისის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-3 მუხ-„გ“ პუნ. თახახმად, ა/კფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატი, თავისი, 1925 წ. აპრილის 30-ს თარიღისა და 37 №-რის, დადგენილების 1-ლი მუხლისა და მე-7 მუხლის შენიშვნის შესაცვლელად, ადგენს:

1. დაწესებულ იქნეს მთლად ა/კფსრ ტერიტორიაზე პაპიროსის შემდეგი უკიდურესი საეტიკეტო ფასები, აქვეცხის ჩათვლით:

1-ლი ხარისხის „ა„	წებვეული	100 ცალი	1 მან.
"	"	25 "	27 კაპ.
"	"	10 "	11 "

1-ლი ხარისხის „ბ„	შეხვეული	100	ცალი	82	კაპ.
„ „ „	„	25	„	22	„
„ „ „	„	10	„	9	„
მე-II ხარისხის „ბ“	შეხვეული	100	ცალი	56	კაპ.
„ „ „	„	25	„	15	„
„ „ „	„	20	„	12	„
„ „ „	„	10	„	7	„
მე-II ხარისხის „ბ“	შეხვეული	100	ცალი	44	კაპ.
„ „ „	„	25	„	12	„
„ „ „	„	20	„	10	„
„ „ „	„	10	„	5	„

2. უკეთუ მეორე ხარისხის „ბ“ და „ბ“ პაპიროსის სახვევის მარაგში, რაც აღნუსხვაზეა მიღებული, აღმოჩნდება 25-ცალიანი სათავის, უკიდურესი საე-ტიკეტო ფასი დაწესებულ უნდა იქნეს:

მე-II ხარისხის „ბ“-ს 25-ცალიანისათვის — 15 კაპ.

მე-II ხარისხის „ბ“-ს 25-ცალიანისათვის — 12 კაპ.

3. ვიდრე ახალი სახვევი მასალა დამზადდებოდეს, ფაბრიკებსა და საბაზისო საწყობებს ნება ეძლევათ ამა დადგენილებით დაწესებული ფასები აღნიშნონ ძველ სახვევზე მით, რომ ფასი და-ხარისხი სათანადო შტემპულით დაასვან ან წააკ-რან, ხოლო ისე-კი, რომ დანარჩენი აღნიშვნები, რაც ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის 1925 წ. აპრილის 30-ს თარიღისა და 37 №-რის დადგე-ნილების მე-5 მუხლითაა გათვალისწინებული, არ დაიფაროს.

4. ამა დადგენილების გამოქვეყნებამდე გამოშვებული პაპიროსი, რომელზედაც 1925 წ. აპრილის 30-ს თარიღისა და 37 №-რის დადგენილებით დაწესე-ბული ფასია აღნიშნული, უნდა გაიყიდოს ამა, 1926 წლის აპრილის 8 თარიღისა და 16/72 №-რის, დადგენილებით დაწესებულ ფასებში.

5. შინა-ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულმა ა/კსფსრ-ში შე-მაგალ სათანადო რესპუბლიკაში მეთვალყურეობა უნდა იქონიოს ამა დადგენი-ლების სისწორით აღსრულებისათვის.

6. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს სათანადო რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისამებრ, როგორც შინა-ვაჭრობის წე-სების დარღვევისათვის.

7. დადგენილება ესე ძალაში შედის ა/წ. აპრილის 1-დან.

ა/კსფსრ შინა-ვაჭრობის სახალხო
 კომისარი **ერკომაიშვილი.**

მიწესრიგების სამმართველოს
 უფროსის მოადგილე **მერკუროვი.**

საქმეთა მმართველი **ჩაკერტი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1161 №-ში 1926 წ. აპრილის 27-ს.

დადგენილება № 8 აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოში.

643. საუბნო, სადაირო და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და სოფლის საბჭოების მოვალეობათა ფარგლის შესახებ ფოსტა-ტელეგრაფის კავშირგაბმულობის სფეროში.

აქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. აღკრძალულ იქნეს იძულებითი დაკისრება ადგილობრივი მოსახლეობისათვის მომსახურებას უწყვედეს ფოსტა-ტელეგრაფის უწყებების დაბალ პუნქტებს, როგორც არის, მაგალითად: კორესპონდენციისა ან ქონების გადასაზიდად ზიდვის საშუალებათა მიკემა, პერსონალის შენახვა, უფასოდ სადგომების მიჩენა და ამ სადგომების მოვლა-პატრონობა

2. რადგანაც ამ უამად შეუძლებელია ფოსტა ტელეგრაფის ქსელმა სისავსით გაწევის მომსახურება სოფლებს, ის საუბნო, სადაირო და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტები და სოფლის საბჭოები, რომელთაც არა აქვთ ნორმალური საფოსტო-სატელეგრაფო კავშირგაბმულობა, მოვალენი არიან დააწესონ რეგულიარული, არა ნაკლებ, ვიდრე კვირაში ორჯერ, ჩაბარება და მიღება როგორც თავისი, ისე მოსახლეობის კორესპონდენციისა უახლოეს ფოსტა-ტელეგრაფის პუნქტში ან მოძრავი ფოსტის გასაჩერებელ ადგილას, რისთვისაც უნდა გამოიყენონ ხოლმე სამსახურის საქმისათვის წარსავლინებელი სოფლის აღმასრულებელი და სხვა თანამდებობის პირნი.

3. ყველა სახელმწიფო დაწესებულება და საწარმო, რომელიც უბნისა, დაირისა და თემის ფარგლებშია, მოვალეა სამსახურის საქმის გამო მიმოსვლის დროს მიიტანოს კორესპონდენცია სოფლის საბჭოდან ფოსტა-ტელეგრაფის პუნქტში და ამ პუნქტიდან სოფლის საბჭოში.

4. ის საუბნო, სადაირო და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტი და სასოფლო საბჭო, რომლის საფოსტო-სატელეგრაფო კავშირგაბმულობა სუსტადაა განვითარებული, მოვალეა:

ა) უზრუნველჰყოს შენახვა იმ კორესპონდენციისა, რაც მისას გაივლის;

ბ) მოაწყოს ყველა სოფლის საბჭოში საფოსტო მარკების გაყიდვა;

გ) დაამყაროს ნორმალური მიღება მოსახლეობისაგან კორესპონდენციისა მით, რომ გამოჰკიდოს სოფლის საბჭოს სადგომში ან სხვა სათანადო ადგილას საფოსტო ყუთი წერილების ჩასადგებად;

დ) დაამყაროს წესი, რითაც უზრუნველყოფილ იქნება ადრესატისათვის მიღებული კორესპონდენციის თავის დროზე ჩაბარება.

5. დავალოს ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს აქსფსრ-ში, ერთი კვირის ვადაზე ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან, გამოსცეს ინსტრუქცია ამა დადგენილების შეფარდებისთვის.

აქსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **დ. ჰუხეინოვი.**

აქსფსრ სახალხო კომისართა

საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. სოკოლოვსკი.**

1926 წ. აპრილის 6. ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1162 №-ში 1926 წ. აპრილის 28-ს.

დადგენილება № 7 აქსესრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

644. შერეულ სააქციონერო საზოგადოებათა, სავაჭრო-სამრეწველო ამხანაგობათა და საკონცესიო საწარმოთა ბალანსების განხილვისა და მოგების განაწილების წესის შესახებ.

აქსესრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი წესები შერეულ სააქციონერო საზოგადოებათა, სავაჭრო-სამრეწველო ამხანაგობათა და საკონცესიო საწარმოთა ბალანსების განხილვისა და მოგების განაწილების შესახებ:

1. ყველა შერეული საწარმო, რომელშიაც, კერძო ან კოოპერატიულ კაპიტალთან ერთად, მოთავსებულია სახელმწიფო კაპიტალი, და რომელიც აქსესრ-ში შემავალი ერთ-ერთი რესპუბლიკის არა გაერთიანებულ სახალხო კომისარიატს ექვემდებარება, ან რომელშიაც მოთავსებულია ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი დაწესებულების კაპიტალი, წარუდგენს თავის ბალანსს სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს, სათანადო სახალხო კომისარიატს და აღმასრულებელ კომიტეტს და ერთ ცალს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს არა უგვიანეს სამის თვისა საოპერაციო წლის დამთავრებიდან.

2. ყველა შერეული საწარმო, რომელშიაც, კერძო ან კოოპერატიულ კაპიტალთან ერთად, მოთავსებულია სახელმწიფო კაპიტალი, სხვათა შორის, აქსესრის გაერთიანებული სახალხო კომისარიატისა ან აქსესრ-ში შემავალი ორი ან მეტი რესპუბლიკის არაგაერთიანებული სახალხო კომისარიატის კაპიტალიც, —წარუდგენს თავის ბალანსს სათანადო სახალხო კომისარიატებს და ერთ ცალს —აქ. ფინანსთა საგალხო კომისარიატს, არა უგვიანეს სამის თვისა საოპერაციო წლის დამთავრებიდან.

3. ყველა შერეული საწარმო მოვალეა, ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ორგანოების მოთხოვნისამებრ, წარადგინოს ანგარიშგებისათვის საჭირო ყველა ახსნა-განმარტება და დამატებითი ცნობა როგორც წერილობითი მოთხოვნის გამო, ისე ადგილობრივ გამოკვლევების დროს.

4. ბალანსების განხილვა და დამტკიცება, ამა დადგენილების 1-ლ მუხ. ჩამოთვლილ შერეულ საწარმოთა მოქმედების შედეგის განსაზღვრა და ამ საწარმოთა მონაწილე სახელმწიფო ორგანოებსა და აღმასრულ კომიტეტებ შორის მათი საკუთვნო დივიდენდის განაწილება მოხდება იმ კომისიაში, რომელიც მოეწყობა, რესპუბლიკანური ეკონომიური თათბირის დადგენილებებისამებრ, უწყებული რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან.

კომისიის შედგენილობაში შევა გადამწყვეტი ხმის უფლებით თითო წარმომადგენელი სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი, მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა და პროფ. კავშირთა საბჭოსი, აქ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელი, მისივე დანიშნით, და იმ შერეული საწარმოს მონაწილე

უწყებისა და აღმასრულებელი კომიტეტის წარმომადგენელი, რომლის ბალანსიც განიხილება.

შენიშვნა 1. კომისიას თავმჯდომარეობს ერთი-ერთი წევრთაგანი რესპუბლიკანური ეკონომიური თათბირის დანიშვნით.

შენიშვნა 2. თავისი მუშაობისათვის კომისია გამოიყენებს სათანადო რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს აპარატს.

5. ბალანსების განხილვა და დამტკიცება, ამა დადგენილების მე-2 მუხ. ჩამოთვლილ შერეულ საწარმოთა მოქმედების შედეგის განსაზღვრა და ამ საწარმოთა მონაწილე სახელმწიფო ორგანოებსა და აღმასრულებელ კომიტეტებ შორის მათი საკუთვნო დივიდენდის განაწილება მოხდება ა.კ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან მოწყობილ კომისიაში.

კომისიის შედგენილებაში შევა გადამწყვეტი ხმის უფლებით ა.კ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელი, სახელმწიფო შემოსავლის სამმართველოს სახით, და თითო წარმომადგენელი ა.კ. მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა, ა.კ. პროფ. კავშირთა საბჭოსი და იმ საწარმოს მონაწილე უწყებათა წარმომადგენელი, რომლის ბალანსიც განიხილება.

შენიშვნა. კომისიის საქმეთა მმართველობა დაეკისრება სახელმწიფო შემოსავლის სამმართველოს.

6. ერთხმად, ყველა წევრის მიერ მიღებული დადგენილება მე-4 და 5 მუხლში აღნიშნული კომისიებისა საბოლოო და სავალდებულო შერეული საწარმოს მონაწილე სახელმწიფო ორგანოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტებისათვის. უკეთუ გადაწყვეტილება ერთხმივი არ იქნება, მე-4 და 5 მუხ. აღნიშნული კომისიების თავმჯდომარეები მოვალენი არიან, ორი კვირის ვადაზე დღიდან კომისიის გადაწყვეტილებისა, გადაიტანონ საკითხი, რომელმაც შეუთანხმებლობა გამოიწვია, აკსტერ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში ან სათანადო რესპუბლიკის ეკონომიურ თათბირში—კუთვნილებისამებრ—საბოლოო გადაწყვეტისათვის თანაც წარადგინონ ორივე მხარის დასაბუთებული აზრი.

7. შერეული საწარმოს ბალანსი გამოქვეყნდება ა/კ. სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ 1924 წ. ნოემბრის 18-ს თარიღითა და 61 №-რით გამოცემული დადგენილების (ა/კსტსრ კან. კრებ. 1924 წ. მე-8 №-რი, მუხ. 280) წესისამებრ მხოლოდ მას შემდეგ, რაც იგი დამტკიცებულ იქნება ამა დადგენილების მე-4 და 5 მუხლში აღნიშნული კომისიების მიერ.

შენიშვნა. ზედამხედველობა ანგარიშგებისა და ბალანსის თავის დროზე წარდგენისათვის და მათი გამოქვეყნებისათვის დაეკისრება ა.კ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატს და ა/კსტსრ-ში შემავალი რესპუბლიკების ფინანსთა სახალხო კომისარიატებს—კუთვნილებისამებრ. ბალანსებისა და საამისო საჭირო მასალის ვადაზე წარუდგენლობისათვის საწარმოს ხელმძღვანელი და მთავარი ბუხჰალტერი მიიციმიან პასუხისგებაში ა/კსტსრ-ში შემავალი ამა თუ იმ რესპუბლიკის სსხლის სამართლის კოდექსის სათანადო მუხლების თანახმად.

8. ამა დადგენილების მე-4 და 5 მუხ. აღნიშნული კომისიები, შერეულ საწარმოთა ბალანსების განხილვისას, განსაზღვრავენ:

- ა) შერეული საწარმოს მოგების საერთო თანხას;
- ბ) შერეული საწარმოს სარეზერვო და სპეციალურ ფონდებში, საწარმოს სათანადო წესდების თანახმად, გადასარიცხ სავალდებულო ანარიცხის თანხებს;
- გ) შერეული საწარმოს მონაწილე სახელმწიფო ორგანოებსა და აღმასრულებელ კომიტეტებ შორის მათი საკუთვნო დივიდენდის განაწილებას.

9. სახელმწიფო ორგანოებსა და აღმასრულებელ კომიტებ შორის მათი საკუთვნო დივიდენდის განაწილებისათვის სახელმძღვანელოდ მიღებულ უნდა იქნეს შემდეგი:

ა) ის დივიდენდი, რაც ერგება შერეული საწარმოს მონაწილე სახელმწიფო ორგანოს, რომელიც სახელმწიფო ბიუჯეტზე იმყოფება, ან აღმასრულებელ კომიტეტს, — მთლად შეტანილ უნდა იქნეს საკავშირო, ფედერატიულ, რესპუბლიკანურ ან ადგილობრივ ბიუჯეტში — კუთვნილებისამებრ;

ბ) იმ დივიდენდიდან, რაც ერგება შერეული საწარმოს მონაწილე სახელმწიფო ორგანოს, რომელიც სამეურნეო ანგარიშზე იმყოფება, 70 პროცენტამდე გადაირიცხება საკავშირო, ფედერატიულ ან რესპუბლიკანურ ბიუჯეტში — კუთვნილებისამებრ, 10 პროცენტამდე — მუშა-მოსამსახურეთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ფონდში (უკეთეს ეს ანარიცხი გათვალისწინებული არ არის შერეული საწარმოს წესდებით), ხოლო დივიდენდის დანარჩენი ნაწილი დარჩება სახ. ორგანოს განკარგულებაში;

გ) იმ დივიდენდიდან, რაც ერგება შერეული საწარმოს მონაწილე აღმასრულებელი კომიტეტის დაწესებულებას, რომელიც სამეურნეო ანგარიშზე იმყოფება, 50 პროცენტამდე გადაირიცხებ ადგილობრივ ბიუჯეტში, 10 პროცენტამდე — ადგილობრივ ბიუჯეტის შედგენილობაში შესაქმნელ სამრეწველო ფონდში, 10 პროცენტამდე — მუშა-მოსამსახურეთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ფონდში, უკეთეს ეს ანარიცხი შერეული საწარმოს წესდებით არ არის გათვალისწინებული, ხოლო დივიდენდის დანარჩენი ნაწილი დარჩება აღმასრულებელი კომიტეტის დაწესებულების განკარგულებაში;

დ) ხაზინის შემოსავლად გადაირიცხული ან ადგილობრივ ბიუჯეტში გადაირიცხული დივიდენდი და მისი ნაწილები შეიტანება ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სალაროში უშუალოდ თვით შერეული საწარმოს გამგებობის მიერ, საწარმოს სათანადო მონაწილის ხარჯზე, რომელსაც უნდა მიეცეს დივიდენდის დანარჩენი ნაწილი.

ა/კ. სახალხო კომისარია საბჭოს 1925 წ. აპრილის 2-ს თარიღისა და მე-18 №-რის დადგენილების (ა/კფსრ კან. კრებ. 1925 წ. მე-4 №-რი, მუხ. 411) მე-8 მუხლის წესისამებრ სახელმწიფო და ადგილობრივ საწარმოთა მოგების განაწილების დროს განაწილებიდან ამოიშლება მათ განკარგულებაში დატოვებული ნაწილი იმ დივიდენდისა, რაც მიღებულია შერეულ საწარმოში მონაწილეობით, უკეთეს წინა წლებში, ამა დადგენილების წესისამებრ, დივიდენდი უკვე განაწილებულია.

ა/კფსრ სახალხო კომისარია
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე დ. ჭუხუჩიანი.

ა/კფსრ სახალხო კომისარია
საბჭოს საქმეთა მმართველი ნ. სოკოლოვსკი.

ტფილისი — სასახლე. 1926 წ. აპრილის 6.

გაოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1164 №-ში 1926 წ. აპრილის 30-ს.

დადგენილება ა.კ. რკ. გზის გაგზავრასთან არსებულ საუწყებო-სამართლო საბჭაროთუ თათბირისა.

1926 წ. აპრილის 26

(პლ. სხდომა. № 12—419)

645. ამიერკავკასიის რესპუბლიკების: საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოებისა და განათლების სახალხო კომისარიატების მიერ მოწყობილი ექსკურსიების მგზავრობისათვის ა/კ. რკინის გზების ფარგალში აღგილობრივი მიმოსვლის საექსკურსიო ტარიფის დაწესების შესახებ.

ამიერკავკასიის რესპუბლიკების: საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოებისა და განათლების სახალხო კომისარიატების მიერ მოწყობილი ექსკურსიების მგზავრობისათვის მაგარ ვაგონებში დაწესებულ იქნეს ა/კ. რკ. გზის (გზის ფარგალში) აღგილობრივი მიმოსვლის საექსკურსიო ტარიფი, რომელიც 50 პროცენტით შემცირებულია საერთო (ნორმალურ) ტარიფთან შედარებით.

საერთო რიცხვი ექსკურსანტებისა, რომელთაც უფლება აქვთ ეს ტარიფი ისარგებლონ, დადგენილია შემდეგი რაოდენობით:

საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს ექსკურსიებისათვის—	3.000	კაცი.
სომხეთის	"	"
აზერბაიჯანის	"	"
საქართველოს განათლების სახ. კომისარიატის ექსკურს.	—2.000	"
სომხეთის	"	"
აზერბაიჯანის	"	"
	1.200	"
	800	"

საექსკურსიო ტარიფი ესე შეფარდებულ იქნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს გამგზავრების სადგურზე წარიდგინება ა/კ. რკ. გზ. 1-ლი №-რის ფორმის მოწმობა, რომელიც შეივსება განათლების სახალხო კომისარიატისა და პროფკავშირთა საბჭოს მიერ თვითეული ექსკურსანტის შესახებ ცალკე პასუხიშვებული პირის ხელმოწერითა და ბეჭედის დასმით. ამ მოწმობას ძალა აქვს მხოლოდ ერთჯერ წასვლისათვის და ამასთანავე უნდა ჰქონდეს ა/კ. რკ. გზ. საამკრეფო განყოფილების ვიზა, ურომლისიდაც მოწმობას ძალა არ ექნება.

ტარიფი ესე რბილ ვაგონებში და სასწრაფო მატარებლით მგზავრობაზე არ გავრცელდება.

ადგილის დასაჭერად პლაცკარტის სასყიდელი გადახდილ უნდა იქნეს საერთო საფუძველზე და უმოწაკლებოდ.

საექსკურსიო ტარიფით მსვლელ პირს, ბილეთისა და სამგზავრო მოწმობის გარდა, აგრეთვე თან უნდა ჰქონდეს და წარუდგინოს კონტროლს დოკუმენტი, რომლითაც დამტკიცდება მისი უფლება ამა ტარიფით მგზავრობისა.

ტარიფი ესე დაწესებულია ვადით ა/წ. აპრილის 30-დან ოქტომბრის 1-დღე და სამოქმედოდ შემოიღება ტელეგრაფით.

ქ. ტფილისი. 1926 წ. აპრილის 30.

საუწყებთათაშორისო სატარიფო თათბირის
თავმჯდომარის მოადგილე, ა/კ. რკ. გზის გამგეობის
წევრი ფიცხელაური.

საუწყებთათაშორისო სატარიფო თათბირის
საქმეთა მმართველი შახბუღალოვი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1164 №-ში 1926 წ. აპრილის 30-ს.
